

*Vězeňská služba
České republiky*

Výroční zpráva za rok 2019



Praha, březen 2020

1. EKONOMIKA	4
1.1. ROZPOČET	4
1.2. ČERPÁNÍ VĚCNÝCH VÝDAJŮ V LETECH 2015 AŽ 2019	6
1.3. PLATY ZAMĚSTNANCŮ	6
1.4. SOCIÁLNÍ DÁVKY	7
1.5. POHLEDÁVKY	9
1.6. HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST A ZAMĚSTNÁVÁNÍ VĚZNĚNÝCH OSOB	10
1.7. PROGRAMOVÉ FINANCOVÁNÍ	14
2. ODBORNÉ ZACHÁZENÍ	17
2.1. VÝKON VAZBY	17
2.2. ZMĚNA VNĚJŠÍ DIFERENCIACE	17
2.3. NÁSTROJ SARPO	19
2.4. STANDARDIZOVANÉ PROGRAMY	20
2.5. SPECIALIZOVANÉ ODDÍLY	21
2.6. SOCIÁLNÍ PRÁCE V ORGANIZAČNÍCH JEDNOTKÁCH	22
2.7. VÝKON TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY CIZINCŮ	22
2.8. DUCHOVNÍ SLUŽBA	22
2.9. EXTRAMURÁLNÍ AKTIVITY	23
2.10. OBLAST REALIZACE PROTIDROGOVÉ POLITIKY	23
2.11. VÝKON ZABEZPEČOVACÍ DETENCE	24
2.12. STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ	24
3. BEZPEČNOST	25
3.1. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	25
3.2. PASIVNÍ A AKTIVNÍ ZABEZPEČENÍ OBJEKTŮ VS ČR	26
3.3. SLUŽEBNÍ A PROFESNÍ PŘÍPRAVA	27
3.4. MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	28
3.3. ESKORTY	29
3.4. SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE	29
3.5. JUSTIČNÍ STRÁŽ	30
3.6. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ	30
4. ZDRAVOTNICTVÍ	31
4.1. POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB	31
4.2. DETENČNÍ ÚSTAVY	35
4.3. PROBLEMATIKA HIV/AIDS	35
4.4. ÚMRTÍ VĚZNĚNÝCH OSOB	36
5. PERSONALISTIKA	38

5.1. POČETNÍ STAVY VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	38
5.2. NÁBOR A VÝBĚROVÁ ŘÍZENÍ	39
5.3. NEOBSAZENÁ PRACOVNÍ MÍSTA	41
5.4. GENDEROVÁ VYVÁŽENOST	41
5.5. VZDĚLÁNÍ PRACOVNÍKŮ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	42
5.5. OZDRAVNÉ POBYTY	42
6. LOGISTIKA	43
6.1. MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ	43
6.2. ZABEZPEČOVACÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	43
6.3. ENERGETIKA	43
7. KONTROLNÍ ČINNOST	44
7.1. STÍŽNOSTI	44
7.2. ŘÍDÍCÍ A KONTROLNÍ SYSTÉM	45
7.3. TRESTNÁ ČINNOST PŘÍSLUŠNÍKŮ A ZAMĚSTNANCŮ VS ČR	45
7.4. TRESTNÁ ČINNOST VĚZNĚNÝCH OSOB V OBJEKTECH VS ČR	46
8. INFORMATIKA	47
9. EKOLOGIE	48
9.1. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	48
9.2. OCHRANA OVZDUŠÍ	48
9.3. OCHRANA PODZEMNÍCH A POVRCHOVÝCH VOD	49
10. VNĚJŠÍ VZTAHY	49
10.1. SPOLUPRÁCE SE SDĚLOVACÍMI PROSTŘEDKY A VEŘEJNOSTÍ	49
10.2. PUBLIKAČNÍ ČINNOST	50
10.3. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	51
11. VEDENÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	53

1. Ekonomika

1.1. Rozpočet

1.1.1. Příjmy

Na rok 2019 byly Vězeňské službě ČR stanoveny závazné ukazatele rozpočtových příjmů v celkové výši 1 511 938,24 tis. Kč. Příjmová část rozpočtu byla splněna na 106,69 %, z toho daňové příjmy na 100,95 % a nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace na 130,93 %.

Organizace	Rozpočet 2019			SKUT/UR (v %)
	Schválený	Po změnách	Skutečnost	
Příjmy celkem	1 511 938,24	1 511 938,24	1 613 041,07	106,69
v tom:				
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace celkem	289 102,17	289 102,17	378 531,93	130,93
Daňové příjmy	1 222 836,07	1 222 836,07	1 234 509,14	100,95
z toho:				
Pojistné na důch. poj.	1 086 965,39	1 086 965,39	1 100 269,02	101,22

(V tis. Kč.)

Daňové příjmy zahrnují příjmy ze správních poplatků, z pojistného na důchodové pojištění, z pojistného na nemocenské pojištění a z příspěvku na politiku zaměstnanosti. Příjmy z pojistného na důchodové pojištění byly splněny na 101,22 %, a to v přímé návaznosti na vyplacené objemy služebních příjmů příslušníkům a na vyplacené pracovní odměny vězněným osobám.

Ze skutečně zajištěných daňových příjmů ve výši 1 234 509,14 tis. Kč činily správní poplatky 8,10 tis. Kč, pojistné na důchodové pojištění 1 100 269,02 tis. Kč, pojistné na nemocenské pojištění 87 022,55 tis. Kč a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 47 209,47 tis. Kč.

Pozornost byla věnována zejména naplňování nedaňových příjmů u podseskupení položek: 211 – příjmy z vlastní činnosti, 213 – příjmy z pronájmu majetku a 232 – ostatní nedaňové příjmy (náklady výkonu trestu, pohledávky za vězněnými osobami, pohledávky za bývalými vězněnými osobami a platby od zdravotních pojišťoven), a to včasným vydáváním příslušných rozhodnutí a v případě neplnění povinnosti včasným uplatněním nároku soudní cestou. Rozpočet nedaňových příjmů byl pro Vězeňskou službu ČR na rok 2019 rozepsán ve výši 217 800,00 tis. Kč. Kapitálové příjmy rozpočtovány Vězeňské službě ČR v roce 2019 nebyly. Přijaté transfery byly v roce 2019 rozpočtovány ve výši 71 302,17 tis. Kč.

K plnění kapitálových příjmů došlo odprodejem nepotřebného majetku ve výši 357,00 tis. Kč, a to prodejem vyřazených vozidel. Přijaté transfery byly plněny ve výši 44 186,69 tis. Kč příjmy z převodů z Národních fondů ve výši 149,88 tis. Kč a příjmy z vlastních fondů (ve výši 38 712,19 tis. Kč z hospodářské činnosti, ve výši 85,00 tis. Kč z rezervního fondu a ve výši 5 239,62 tis. Kč z ostatních vlastních fondů).

1.1.2. Výdaje

Na rok 2019 byly Vězeňské službě ČR stanoveny závazné ukazatele rozpočtových výdajů ve výši 11 756 692,48 tis. Kč. V průběhu roku byly navýšeny výdajové části rozpočtu o 20 681,04 tis. Kč. V roce 2019 byly vázány výdajové prostředky v celkové výši 517,98 tis. Kč, a to z důvodu realizace vzájemných zápočtů.

Ukazatel	Skutečnost 2018	Schválený rozpočet 2019	Rozpočet po změnách 2019	Skutečnost 2019	Plnění k RZ (v %)
Výdaje celkem	10 799 329,03	11 756 692,48	11 777 373,52	11 699 674,75	99,34
v tom:					
Běžné výdaje	10 367 043,55	11 150 824,48	11 170 819,13	11 311 791,74	101,26
v tom:					
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	5 126 123,05	5 595 961,40	5 512 032,57	5 603 208,33	101,65
z toho:					
Platy (pol. 5011 a 5012)	4 906 903,59	5 361 661,05	5 298 732,22	5 354 863,02	101,06
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	1 747 301,66	1 902 229,42	1 902 219,67	1 909 224,02	100,37
Mzdové náhrady	0,00	0,00	0,00	0,00	
Náhrady mezd v době nemoci	10 440,50	10 050,00	15 412,08	15 180,23	98,50
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	98 204,84	107 233,22	107 232,64	107 468,07	100,22
Ostatní věcné výdaje včetně běžných výdajů programového financování	2 070 694,70	2 169 096,94	2 167 030,75	2 215 940,56	102,26
Důchody	707 674,71	747 303,50	768 303,50	766 092,62	99,71
Ostatní sociální dávky	617 044,60	629 000,00	714 000,00	709 858,15	99,42
Program protidrogové politiky	7 967,40	6 000,00	6 000,00	5 996,20	99,94
v tom:					
Běžné výdaje	7 967,40	6 000,00	6 000,00	5 996,20	99,94
Kapitálové výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	
Program sociální prevence a prevence kriminality	8 961,84	6 000,00	6 000,00	5 999,27	99,99
v tom:					
Běžné výdaje	8 961,84	6 000,00	6 000,00	5 999,27	99,99
Kapitálové výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kapitálové výdaje	432 285,48	605 868,00	606 554,39	387 883,01	63,95
v tom:					
Systémově určené výdaje	432 285,48	605 868,00	606 554,39	387 883,01	63,95
Individuálně určené výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

(V tis. Kč.)

K zajištění všech činností v průběhu roku bylo nezbytné použít mimorozpočtové prostředky včetně rezervních fondů ve výši 39 161,10 tis. Kč. Dále byly čerpány nároky z nespotřebovaných výdajů v celkové výši 654 978,29 tis. Kč.

1.2. Čerpání věcných výdajů v letech 2015 až 2019

Průměrný denní stav vězněných osob dosáhl v roce 2019 počtu 21 484 a meziročně tak klesl v průměru o 463 osob. V roce 2019 byl průměrný denní výdaj na jednoho vězně za celou vězeňskou službu 1 492 Kč (tj. výdaje na platy, pojistné, ostatní věcné výdaje, FKSP, kapitálové výdaje a sociální dávky).

Vybrané výdaje podskupení 513, 515, 516 a 517 Vězeňské služby ČR, skutečnost v tis. Kč								
Vybrané výdaje podskupení položek 513, 515, 516 a 517 Vězeňské služby ČR, skutečnost v tis. Kč								
Podskupení nebo rozpočtová položka		2015	2016	2017	2018	2019	Srovnání 2018 a 2019	
							Rozdíl	Podíl v %
513	Nákup materiálu	743 553,49	787 947,44	918 289,10	930 715,81	993 704,72	62 988,91	106,77
5131	Potraviny	455 331,87	495 042,25	524 255,32	505 320,73	493 004,97	-12 315,76	97,56
5133	Léky a zdr. materiál	19 406,93	18 865,58	20 267,87	20 635,29	21 472,19	836,90	104,06
5134	Prádlo, oděv a obuv	41 591,58	40 077,11	53 457,00	41 300,47	84 188,67	42 888,20	203,84
515	Nákup vody, paliv a energie	551 985,83	465 637,47	525 095,54	542 521,78	595 881,85	53 360,07	109,84
5151	Voda	174 494,09	173 175,79	185 314,71	187 759,40	190 018,63	2 259,23	101,20
5157	Teplá voda	1 225,37	1 962,04	2 217,10	2 233,57	2 313,02	79,45	103,56
5152	Teplo	93 398,87	71 207,51	85 267,34	84 225,90	86 106,30	1 880,40	102,23
5153	Plyn	142 080,34	100 226,89	116 776,06	120 363,70	151 514,00	31 150,30	125,88
5154	Elektrická energie	104 191,32	82 343,38	93 985,45	103 412,92	120 886,40	17 473,48	116,90
5156	Pohonné hmoty a maziva	32 075,47	28 847,08	31 956,16	33 329,50	33 861,88	532,38	101,60
516	Nákup služeb	230 963,76	243 821,66	255 058,03	241 467,68	244 792,20	3 324,52	101,38
517	Ostatní nákupy	219 288,53	235 882,63	260 744,92	300 457,18	307 871,22	7 414,04	102,47
5171	Opravy a udržování	186 748,72	209 912,23	227 968,95	266 809,29	272 767,44	5 958,15	102,23
Průměrný počet vězněných osob		19 979	22 018	22 620	21 947	21 484	-463	97,89

1.3. Platy zaměstnanců

Pro rok 2019 byl Vězeňské službě ČR stanoven celkový počet zaměstnanců ve výši 11 992 míst. Z toho bylo 7 505 míst příslušníků a 4 487 míst občanských zaměstnanců. Ve srovnání s rokem 2018 se přepočtený počet příslušníků Vězeňské služby ČR zvýšil o 46 osob (skutečnost v roce 2018 byla 7 031 osob). U občanských zaměstnanců se přepočtený počet meziročně zvýšil o 104 osoby (skutečnost v roce 2018 byla 4 196 osob). V průběhu roku 2019 bylo do služebního poměru přijato celkem 483 příslušníků, služební poměr ukončilo 561 příslušníků.

Pro rok 2019 byly schváleny prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci ve výši 5 595 961,40 tis. Kč, z toho činily prostředky na platy příslušníků 3 492 044,13 tis. Kč a prostředky na platy občanských zaměstnanců 1 869 616,92 tis. Kč. Skutečné čerpání prostředků na platy příslušníků a zaměstnanců podle nákladového účtu bylo v roce 2019 následující:

Kategorie	Skutečné čerpání prostředků na platy podle nákladového účtu v tis. Kč	Průměrný měsíční plat z nákladového účtu v Kč
Příslušníci celkem	3 455 295,28	40 684
z toho: justiční stráž	426 005,12	34 810
ostatní příslušníci	3 029 290,16	41 673
Občanští zaměstnanci	1 896 972,23	36 764
Celkem zaměstnanci	5 352 267,51	39 202

Náklady na platy ostatních příslušníků zahrnují platy příslušníků vězeňské stráže, správní služby, Akademie Vězeňské služby ČR a pověřeného orgánu Vězeňské služby ČR.

1.4. Sociální dávky

Vězeňská služba ČR zabezpečuje v souladu s příslušnými zákony výplatu dávek důchodového pojištění a výsluhových nároků bývalým příslušníkům Vězeňské služby ČR a nemocenských dávek příslušníkům ve služebním poměru.

Dávky důchodového pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, představují důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí. Výsluhovými nároky podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, jsou výsluhový příspěvek, odchodné a úmrtné. Nemocenskými dávkami jsou dávky podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, tj. nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, dávky otcovské poporodní péče a dlouhodobé ošetřovné.

Z hlediska vyměření výše dávky, přiznání dávky a případně odejmutí dávky vychází Vězeňská služba ČR při vyplácení uvedených sociálních dávek z podmínek pro nárok na dávku a pro nárok na výplatu dávky, které jsou dány příslušnými zákonnými normami. Schválený rozpočet byl rozepsán ve výši 1 376 303,50 tis. Kč, rozpočet po změnách činil 1 482 303,50 tis. Kč. Rozpočet důchodů byl zvýšen o 21 000,00 tis. Kč, rozpočet ostatních sociálních dávek byl zvýšen o 85 000,00 tis. Kč. Celkem byly dávky čerpány ve výši 1 475 950,77 tis. Kč.

Mimo výše uvedené částky byla v rozpočtu vězeňské služby rozpočtována částka 200 tis. Kč na zajištění dávek a odškodnění válečným veteránům a perzekuovaným osobám. Skutečné čerpání činilo 217,68 tis. Kč. Za rok 2019 bylo celkem vyplaceno 50 084 dávek důchodového pojištění v celkové výši 766 092,62 tis. Kč (v roce 2018 to bylo 50 045 dávek ve výši 707 674,71 tis. Kč), nově bylo přiznáno 168 důchodů. Průměrná výše nově přiznaných starobních důchodů byla 17 941 Kč, invalidních důchodů v prvním stupni invalidity 8 136 Kč, invalidních důchodů ve druhém stupni invalidity 10 032 Kč, invalidních důchodů ve třetím stupni invalidity 18 089 Kč, vdovských důchodů 10 144 Kč a sirotčích důchodů 8 003 Kč.

Z ostatních sociálních dávek bylo za rok 2019 nově přiznáno 255 výsluhových příspěvků. U nově přiznaných výsluhových příspěvků činila průměrná výše příspěvku 18 288 Kč, celkem bylo v roce 2019 vyplaceno 62 287 dávek v celkové

výši 591 443,69 tis. Kč (v roce 2018 to bylo 61 360 dávek ve výši 553 703,59 tis. Kč). Na dávkách nemocenského pojištění bylo příslušníkům v roce 2019 vyplaceno 34 828,85 tis. Kč (v roce 2018 bylo vyplaceno 27 840,15 tis. Kč). Z toho na nemocenské bylo vynaloženo 29 690,83 tis. Kč (v roce 2018 bylo vynaloženo 22 641,73 tis. Kč,) na peněžitou pomoc v mateřství bylo vynaloženo 4 027,74 tis. Kč (v roce 2018 bylo vynaloženo 4 302,77 tis. Kč), na dlouhodobé ošetrovné 76,54 tis. Kč (v roce 2018 vynaloženo 5,28 tis. Kč), a na otcovskou poporodní péči 1 033,74 tis. Kč (v roce 2018 vynaloženo 890,37 tis. Kč). Odchodné bylo vyplaceno v celkové výši 77 268,44 tis. Kč (v roce 2018 bylo vyplaceno ve výši 33 820,20 tis. Kč).

Na úmrtném bylo pozůstalým vyplaceno 6 317,17 tis. Kč (v roce 2018 bylo vyplaceno 1 680,66 tis. Kč).

Přehled o ukazatelích důchodů a čerpání podle jednotlivých důchodů za rok 2019:

Ukazatel	§	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Čerpání v % (skut./RZ)
Výdaje na důchody celkem	411	747 303,50	768 303,50	766 092,62	99,71
v tom:					
Výdaje na starobní důchody	4111	687 303,50	716 863,50	715 148,62	99,76
Výdaje na invalidní důchody (1. až 3 st.)	4112,13,17	36 000,00	32 080,00	31 917,50	99,49
Výdaje na vdovské a vdovecké důchody	4114,15	13 000,00	9 090,00	8 781,68	96,61
Výdaje na sirotčí důchody	4116	11 000,00	10 270,00	10 244,82	99,75

Přehled o skutečných výdajích na výplatu dávek sociálního zabezpečení v letech 2015 až 2019:

Název položky	rok				
	2015	2016	2017	2018	2019
Důchody celkem	650 340,87	660 566,51	677 419,61	707 674,71	766 092,62
v tom:					
Důchody starobní	602 357,55	614 452,91	630 323,34	659 029,17	715 148,62
Důchody invalidní 3.st.	20 516,77	20 143,99	20 242,87	20 751,06	20 898,34
Důchody invalidní 2. st.	3 388,66	3 293,39	3 625,22	3 847,39	3 778,66
Důchody invalidní 1. st.	5 883,29	5 794,36	6 242,34	6 341,60	7 240,50
Důchody pozůstalých	9 855,17	8 754,85	8 584,06	9 015,00	8 781,68
Sirotčí důchody	8 339,43	8 127,01	8 401,78	8 690,49	10 244,82
Ostatní dávky celkem	566 461,33	575 431,46	589 701,75	617 044,60	709 858,15
v tom:					
Odchodné	17 515,93	27 984,09	31 551,03	33 820,20	77 268,44
Nemocenské	12 577,81	14 141,43	16 493,24	22 641,73	29 690,83
PPM a vyrovnávací přis.	5 323,58	4 070,03	3 914,23	4 302,77	4 027,74
Úmrtné	448,95	795,44	427,23	1 680,66	6 317,17
Dlouhodobé ošetrovné	0,00	0,00	0,00	5,28	76,54
Dávky otcovské p.p.	0,00	0,00	0,00	890,37	1 033,74
Výsluhový příspěvek	530 595,06	528 440,47	537 316,02	553 703,59	591 443,69
Celkem	1 216 802,20	1 235 997,97	1 267 121,36	1 324 719,31	1 475 950,77

Přehled o vývoji průměrné výše jednotlivých druhů důchodů a výsluhového příspěvku v roce 2019:

2019									
měsíc	starobní	invalidní 3. st.	invalidní 2. st.	invalidní 1. st.	vdovský	vdovecký	sirotčí	výsluhový příspěvek	
1	15 564	15 824	9 863	7 773	9 672	8 766	8 409	9 171	
2	15 576	15 816	9 930	7 761	9 648	8 766	8 406	9 230	
3	15 587	15 816	9 930	7 761	9 643	8 766	8 399	9 271	
4	15 596	15 871	9 930	7 765	9 626	8 766	8 414	9 290	
5	15 605	15 871	9 930	7 765	9 786	8 766	8 436	9 317	
6	15 618	15 798	9 912	7 774	9 828	8 766	8 437	9 392	
7	15 625	15 797	9 908	7 775	9 873	8 766	8 477	9 444	
8	15 633	15 854	9 908	7 775	9 883	8 766	8 472	9 499	
9	15 644	15 910	9 923	7 775	9 862	8 766	8 419	9 517	
10	15 658	15 925	9 909	7 764	9 821	8 766	8 404	9 519	
11	15 667	15 995	9 825	7 781	9 841	6 445	8 396	9 554	
12	15 683	15 967	9 832	7 781	9 841	8 766	8 429	9 546	
2019	15 622	15 870	9 900	7 771	9 777	8 573	8 425	9 396	

1.5. Pohledávky

Pohledávky ve vězeňské části tvoří:

- pohledávky za vězni v aktuálním stavu (vykonávající výkon trestu nebo vazby),
- pohledávky za propuštěnými vězni,
- ostatní pohledávky (za zaměstnanci, z obchodních vztahů, a za jinými subjekty).

Přehled o neuhrazených pohledávkách Vězeňské služby ČR podle jednotlivých kategorií k datu 31. 12. 2019:

Kategorie pohledávek	Počet dlužníků	Objem nevymozených pohledávek (v tis. Kč)	%
Pohledávky za vězni v aktuálním stavu	10 818	51 593,82	9,2
Pohledávky za propuštěnými vězni	26 177	173 212,64	30,8
Ostatní pohledávky	1 934	337 118,67	60,0
Celkem	38 929	561 925,13	100,0

1.5.1. Pohledávky za vězněnými osobami v aktuálním stavu

Úhrady pohledávek za vězněnými osobami v aktuálním stavu za rok 2019 činí 15 259,74 tis. Kč. Úspěšnost vymáhání v této kategorii pohledávek k 31. 12. 2019 byla cca 30 % z objemu pohledávek za vězni v aktuálním stavu. K 31. 12. 2019 zůstaly nevymoženy pohledávky v objemu 51 593,82 tis. Kč.

1.5.2. Pohledávky za osobami propuštěnými z výkonu trestu a vazby

Úhrady pohledávek za rok 2019 představují částku 7 789,50 tis. Kč. Úspěšnost vymáhání ve vztahu k objemu pohledávek za osobami propuštěnými z výkonu vazby a trestu je cca 5 %. Nevymoženy objem těchto pohledávek k 31. 12. 2019 činí 173 212,64 tis. Kč.

1.5.3. Ostatní pohledávky

Za rok 2019 činí objem uhrazených ostatních pohledávek 688 395,50 tis. Kč a neuhrazený zůstatek této kategorie pohledávek je k tomuto datu evidován ve výši 337 118,67 tis. Kč.

1.6. Hospodářská činnost a zaměstnávání vězněných osob

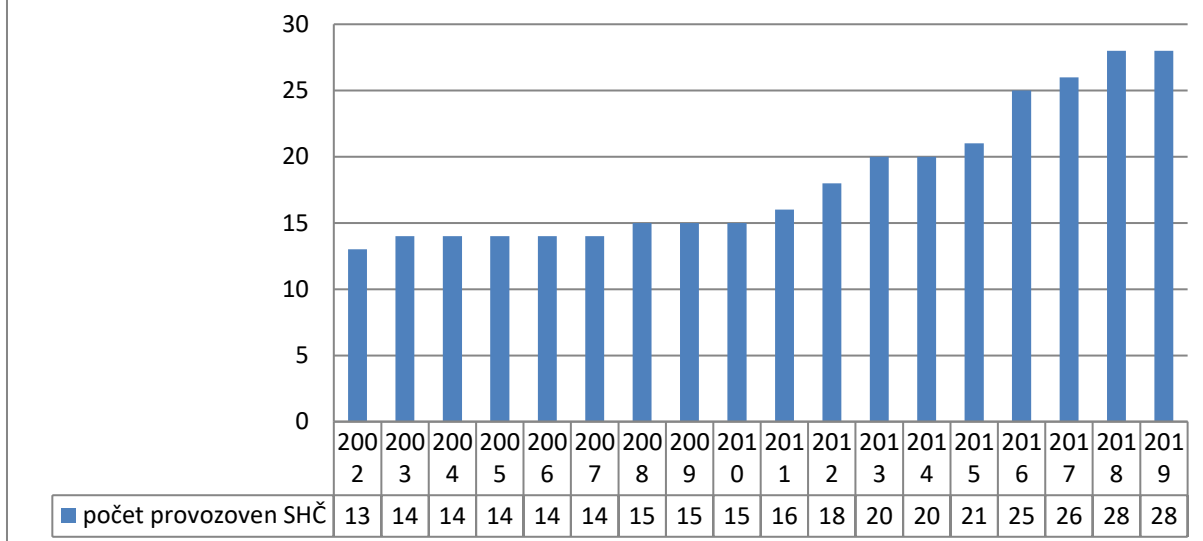
Ve výkonu trestu odnětí svobody bylo v roce 2019 pracovně zařazeno za finanční odměnu průměrně 8 618 osob z celkového počtu 14 695 zaměstnatelných odsouzených způsobilých k vykonávání práce. Ve srovnání s předchozím rokem se snížil počet zaměstnaných odsouzených o 240 osob. Zaměstnanost vězněných osob v roce 2018 činila 59,89 % a v roce 2019 se snížila na 58,65 %, což znamená snížení o 1,24 %.

Odsouzení byli jako v předešlých letech zařazováni na pracoviště ve vnitřním provozu, vlastní výrobě, provozovnách střediska hospodářské činnosti a u cizích subjektů (uvnitř věznic i mimo ně). Ve srovnání s předchozím rokem se zvýšil v roce 2019 průměrný počet odsouzených zařazených ve vnitřním provozu a vlastní výrobě o 71 osob, počet odsouzených zařazených v provozovnách střediska hospodářské činnosti se snížil o deset osob, počet odsouzených zařazených u cizích subjektů se snížil o 301 osobu (z tohoto počtu se snížila zaměstnanost na pracovištích mimo věznici o 201 osobu).

Hospodářskou činnost za účelem zaměstnávání vězněných osob vykonává Vězeňská služba ČR ve Středisku hospodářské činnosti Vězeňské služby ČR, a to na základě ustanovení § 23c zákona č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční strážci České republiky. V roce 2018 realizovalo hospodářskou činnost 27 organizačních jednotek vězeňské služby. Na pracovištích provozoven hospodářské činnosti bylo v roce 2019 pracovně zařazeno průměrně 4 181 odsouzených, což je o deset odsouzených méně než v roce 2018. Celkový čistý zisk (po zdanění) dosáhl 59 898,47 tis. Kč, to je o 5 692,57 tis. Kč méně než v roce 2018.

Vývoj zřízení provozoven střediska hospodářské činnosti za účelem zaměstnávání osob ve výkonu vazby nebo osob ve výkonu trestu odnětí svobody od roku 2002:

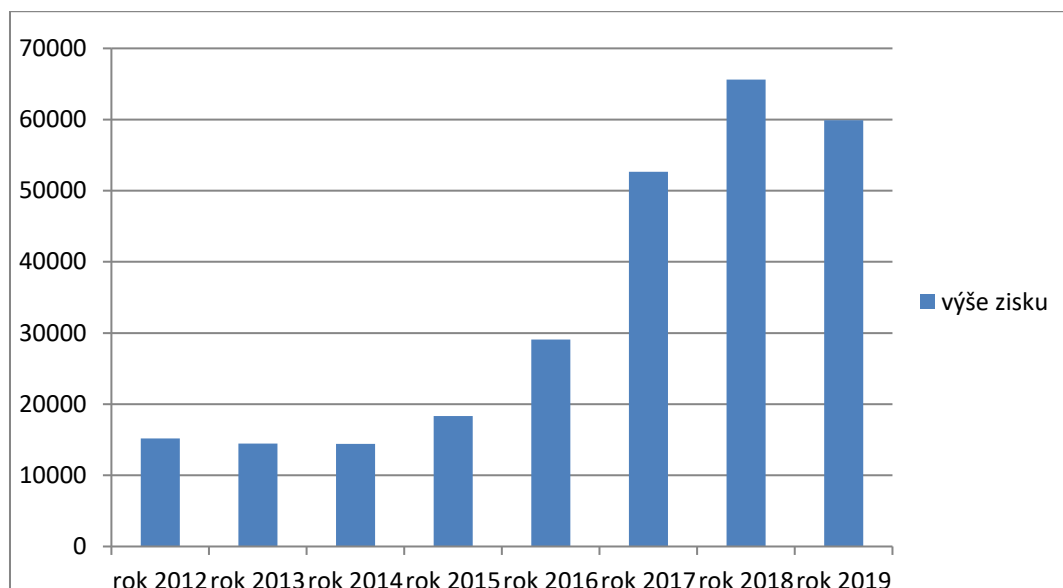
Počet provozoven SHČ v letech 2002 - 2019



Pro další období je prioritou vězeňské služby pokračovat v rozvoji zaměstnávání vězňů u cizích subjektů a v provozovnách SHČ. Předpoklady pro zásadní navýšení počtu zaměstnaných odsouzených osob jsou i nadále v efektivnějším využívání stávajících prostor pro zaměstnávání ve věznicích, například vícesměnnými provozami a také rekonstrukcí stávajících a nevyužitých stavebních prostor. Dalším cílem je vybudování nových výrobních hal, což přinese větší zaměstnanost uvnitř věznic a zároveň bude minimalizováno bezpečnostní riziko ze strany odsouzených. Výstavba a rekonstrukce hal je však přímo závislá na schválení investičních prostředků, potřebných pro jejich realizaci.

Z tohoto důvodu vězeňská služba hledá alternativní způsoby financování výstavby hal z prostředků budoucích zaměstnavatelů odsouzených a ve spolupráci s ministerstvem spravedlnosti a ministerstvem financí řeší model smluvních vztahů, které by ošetřovaly takovéto projekty. Dále se řeší možnost výstavby střežených pracovišť v prostorách budoucích zaměstnavatelů.

Zisk provozoven SHČ za období 2012 – 2019:

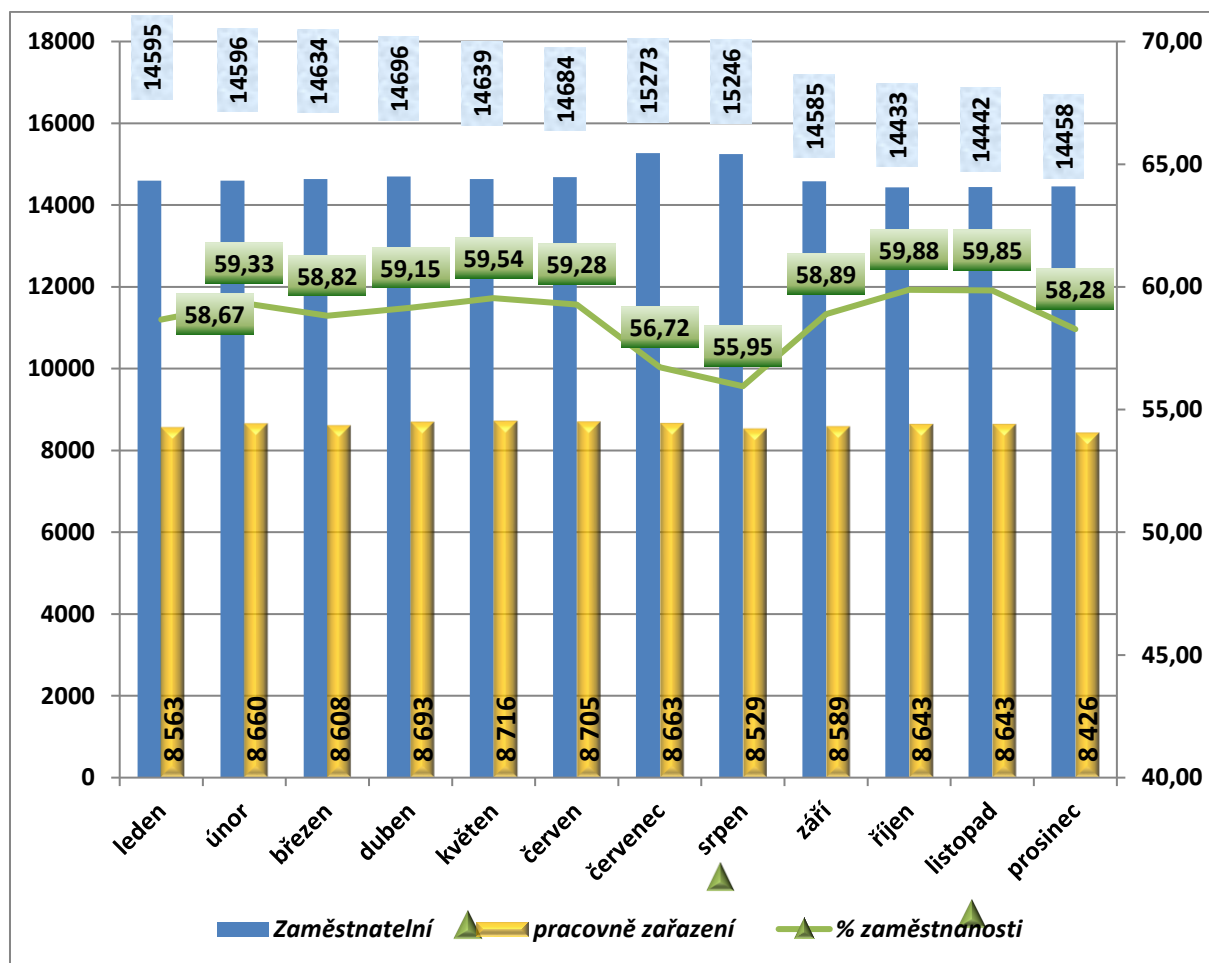


1.6.1. Vývoj zaměstnanosti odsouzených v roce 2019

Průměrná denní zaměstnanost v roce 2019 byla 8 618 odsouzených. Z toho bylo v provozovnách hospodářské činnosti zaměstnáno průměrně 4 181 odsouzených, ve vnitřním provozu a vlastní výrobě 2 832 odsouzených a u cizích subjektů bylo zaměstnáno průměrně 1 605 odsouzených.

V nepracovním provozu bylo zařazeno do vzdělávacích programů 976 odsouzených, do terapeutických programů 721 odsouzených a na práce bez odměny v rámci programu zacházení bylo průměrně zařazeno 562 odsouzených. Všechny tyto programy slouží odsouzeným pro budoucí pracovní zařazení (absolvování kurzů, učebních oborů či zaučování na budoucí pracovní pozice).

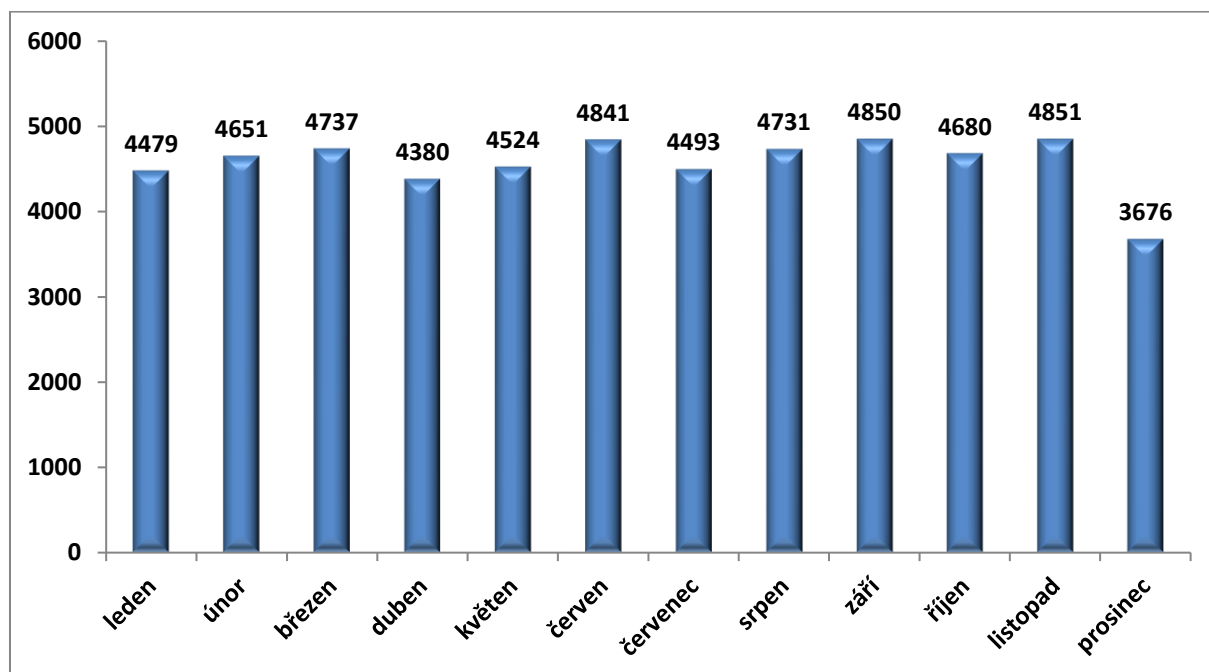
Vývoj průměrné měsíční zaměstnanosti v porovnání se zaměstnatelnými odsouzenými v roce 2019:



1.6.2. Odměňování zaměstnaných vězněných osob

Průměrná měsíční odměna odsouzených za rok 2019 byla 4 576,-Kč, což je o 231,- Kč více, než v roce 2018. Ve vnitřním provozu a vlastní výrobě mělo 2 832 pracujících odsouzených průměrnou měsíční odměnu 5 301,- Kč, v provozovnách střediska hospodářské činnosti mělo 4 181 pracujících odsouzených průměrnou měsíční odměnu 4 220,- Kč a 1 605 pracujících odsouzených zařazených u cizích podnikatelských subjektů mělo průměrnou měsíční odměnu 4 623,- Kč. Průměrné měsíční mzdy odsouzených ve výše uvedených provozech jsou vyšší než v roce 2018 z důvodu změny legislativy o výši a podmínkách odměňování odsouzených zařazených do práce ve výkonu trestu odnětí svobody.

Vývoj průměrné měsíční pracovní odměny odsouzených v roce 2019 (v Kč):



1.7. Programové financování

Skutečné čerpání výdajů programového financování Vězeňské služby ČR činilo 401 903,06 tis. Kč, což představuje plnění k rozpočtu po změnách na 64,81 %. Z toho čerpání investičních výdajů činilo 387 883,01 tis. Kč a neinvestičních výdajů 14 020,05 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2018 pokleslo čerpání rozpočtových prostředků programového financování o 33 360,36 tis. Kč.

Ze státního rozpočtu 2019 bylo čerpáno 143 154,65 tis. Kč. Dále byly čerpány nároky z nespotřebovaných výdajů v celkové výši 258 748,41 tis. Kč, z toho prostředky na účel ve výši 26 326,54 tis. Kč a ostatní mimorozpočtové zdroje (ze zisku hospodářské činnosti) ve výši 10 557,98 tis. Kč. Dále prostředky s kódem účelu 173150001 Nová zelená úsporám ve výši 10,98 tis. Kč.

Výdaje programového financování čerpala Vězeňská služba ČR v roce 2019 takto:

Skutečnost 2018	Schválený rozpočet 2019	Rozpočet po změnách 2019	Skutečnost 2019	Plnění v %
435 263,42	619 961,72	620 081,91	401 903,06	64,81

V roce 2019 byly výdaje v rámci dokumentace programu *Rozvoj a obnova materiálně technické základny vězeňství* směřovány zejména do následujících oblastí:

- Pořízení, obnova a provozování ICT vězeňské služby

V oblasti informačních a telekomunikačních technologií činily celkové výdaje 27 462,34 tis. Kč. V rámci této oblasti byly realizovány tyto stěžejní akce: pořízení nových licencí v hodnotě 20 061,06 tis. Kč a pořízení diskových polí v hodnotě 6 642,90 tis. Kč. Ve Věznici Odolov byla dále provedena obměna telefonní ústředny ve výši 758,39 tis. Kč.

- Rozvoj a obnova materiálně–technické základny bezpečnostních systémů

Celkový objem vynaložených finančních prostředků představuje částku 87 338,46 tis. Kč. V této kapitole byly proinvestovány finanční prostředky na realizaci stěžejních akcí *Kuřim – rekonstrukce vnější bezpečnosti věznice* v celkové hodnotě 52 137,44 tis. Kč a *Ostrov – rekonstrukce a rozšíření signalizačních prostředků* v hodnotě 26 098,36 tis. Kč. Byla provedena modernizace ústředny ve Věznici Nové Sedlo ve výši 854,38 tis. Kč a ve Věznici Mírov modernizace operačního střediska ve výši 457,03 tis. Kč. Dále byla pořízena detekční technika, jako například rentgeny zavazadel v hodnotě 3 199,77 tis. Kč, či detektory tepové frekvence v celkovém úhrnu 2 867,70 tis. Kč.

- Rozvoj a obnova materiálně–technické základny zaměstnanosti vězňených osob

V rámci oblasti zaměstnávání vězňených osob činila celková výše investovaných prostředků 16 783,79 tis. Kč. Z této částky byly vynaloženy finanční prostředky na dokončení realizace akce *Odolov – výrobní hala* o celkové sumě 10 144,59 tis. Kč a na zahájení realizace akce *Vinařice – zřízení prostor pro zaměstnávání odsouzených* ve výši 5 982,64 tis. Kč.

- Rozvoj a obnova materiálně–technické základny ostatního majetku vězeňské služby

Tato oblast představuje v rámci investičních výdajů širokou škálu reprodukce, revitalizace a obměny majetkové základny VS ČR, která je v roce 2019 vyjádřena sumou 79 699,94 tis. Kč. V této oblasti byly investovány dílčí prostředky např. na realizaci akcí: *Bělušice – rekonstrukce plynové kotelny* ve výši 7 908,83 tis. Kč, *Břeclav – rekonstrukce plynové kotelny* ve výši 4 499,64 tis. Kč, *Teplice – rekonstrukce plynové kotelny* ve výši 3 132,74 tis. Kč, *Znojmo – rekonstrukce plynové kotelny 010* ve výši 4 270,37 tis. Kč a *Kynšperk – rekonstrukce kotelny v objektu č. 052* v hodnotě 2 312,15 tis. Kč.

Byly dokončeny realizace akcí *Kynšperk – areál kynologie* v celkové sumě 3 932,05 tis. Kč, *Pardubice – realizace vjezdového koše* v celkové hodnotě 5 519,89 tis. Kč a *Ruzyně – úprava kynologie* ve výši 1 450,33 tis. Kč.

V rámci obměny velkokuchyňských zařízení byly dále pořízeny univerzální kuchyňské stroje v hodnotě 8 028,85 tis. Kč, šokové zmrazovače v hodnotě 2 412,53 tis. Kč a chladicí a mrazicí skříně v hodnotě 2 413,42 tis. Kč. Ve Vazební věznici Ostrava byla provedena obměna myčky nádobí v hodnotě 1 422,42 tis. Kč. V rámci rekonstrukce stravovacího provozu ve Věznici Všechny byla pořízena velkokuchyňská technologie v souhrnné výši 6 215,39 tis. Kč.

1.7.1. Prostředky Evropské unie a ostatních zahraničních programů

Operační program životní prostředí

V rámci tohoto operačního programu v kombinaci s podprogramem Nová zelená úsporám (Budovy veřejného sektoru) formou posílení vlastních zdrojů žadatele, byly schváleny k realizaci energeticky úsporné projekty v organizačních jednotkách Jiřice, Nové Sedlo, Ostrov, Všechny, Valdice a Praha-Pankrác.

V roce 2019 byla zahájena výběrová řízení na zhotovitele.

Operační program zaměstnanost

Vězeňská služba od února 2019 započala realizaci projektu *Kontinuální práce se zadluženým klientem ve výkonu trestu odnětí svobody a po propuštění* financovaného z operačního programu Zaměstnanost. Cílem projektu je sestavení standardizovaného programu zaměřeného na snižování rizik z neúměrného zadlužování a zadluženosti, včetně metodik podporujících kontinuální sociální práci se zadluženým klientem po výkonu trestu odnětí svobody a jeho následné zavedení do praxe věznic.

V dubnu 2019 byla započata realizace čtyřletého projektu *Zvyšování úrovně připravenosti vězeňského personálu na nové výzvy v národním i evropském kontextu*, který je financován z operačního programu Zaměstnanost. Cílem projektu je vzdělávat zaměstnance VS ČR v následujících oblastech: *Personální strategie, Soft Skills a mediační techniky, Komunikace s vězněnými cizinci, Jak školit a Environmentální management prezenční formou*. Všichni zaměstnanci VS ČR budou moci rovněž absolvovat e-learningové vzdělávání. Jednotlivé organizační jednotky budou v rámci projektu vybaveny sety pro skupinové vzdělávání (počítač, přenosný projektor a přenosné plátno). Projekt rozšiřuje stávající možnosti celoživotního vzdělávání zaměstnanců VS ČR.

V rámci operačního programu Zaměstnanost byly v průběhu roku 2019 čerpány finanční prostředky v celkové výši 2 352 351,90 Kč. Z toho 1 665 961,72 Kč bylo čerpáno na realizaci projektu *Kontinuální práce se zadluženým klientem* a 686 319,18 Kč bylo čerpáno na realizaci *Vzdělávacího projektu*.

EHP Norsko

Byla připravena projektová žádost předem definovaného projektu *Snižování rizik odsouzených prostřednictvím intervenčních programů*. Cílem projektu je přenést do českého prostředí programy zacházení, které dosud v ČR chybí a které jsou

běžně využívány v norském vězeňství. Jedná se o *Motivační program* a *Program pro otce*. Zároveň budou na základě norských zkušeností vyvinuty tři nové zdravotní programy pro uživatele drog. Cílem je tedy jak naplnění priorit Protidrogové strategie EU, tak zlepšení podmínek pro práci s konečnými uživateli dle mezinárodních pravidel.

Předmětem projektu bude rovněž bilaterální spolupráce mezi VS ČR a Norskou vězeňskou službou. Mezi pracovníky obou služeb budou sdíleny penitenciární zkušenosti a způsoby řešení výše uvedených problematik.

V rámci finančního mechanismu Norské fondy 2014–2021 nebyly čerpány v průběhu roku 2019 žádné finanční prostředky.

2. Odborné zacházení

2.1. Výkon vazby

Vězeňská služba ČR v roce 2019 nadále pokračovala ve zlepšování podmínek výkonu vazby na základě úkolu ministra spravedlnosti, který jí byl zadán v roce 2013. Zlepšování podmínek výkonu vazby spočívá ve zvyšování materiálního a technického standardu, který je garantován právní úpravou výkonu vazby. V tomto ohledu se jednalo především o pokračování ve vybavování cel, popř. ložnic novým standardizovaným nábytkem.

Ve vazebních věznicích a věznicích se zvláštním oddělením pro výkon vazby bylo v roce 2019 zároveň pokračováno ve zkvalitňování a zvyšování četnosti odborného zacházení s obviněnými, kdy s ohledem na personální a prostorové možnosti věznic byla v maximální míře rozšiřována nabídka programových aktivit pro obviněné s cílem rozšiřovat dobu, během níž jsou obvinění mimo cely.

2.2. Změna vnější diferenciacce

2.2.1. Vstupní umístění

V období od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2019 Vězeňská služba ČR rozhodovala o vstupním umístění odsouzených do jednotlivých oddělení věznice s ostrahou podle stupňů zabezpečení celkem u 9 328 odsouzených. Z uvedeného počtu ředitelé věznic umístili do oddělení s nízkým stupněm zabezpečení 17 % odsouzených, do oddělení se středním stupněm zabezpečení 28 % odsouzených a do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení 55 % odsouzených.

Odsouzení ve věznici s ostrahou byli v souladu s vyhláškou ministerstva spravedlnosti umísťováni na základě vyhodnocení vnějších rizik do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení.

První vnější riziko se týká spáchané trestné činnosti. Z počtu 31,3 % odsouzených bylo 53,9 % odsouzených ve výkonu trestu za trestný čin, který

zahrnoval nebo měl zahrnovat násilí, včetně pohrůžky násilím. Dále bylo 45,5 % odsouzených ve výkonu trestu za trestný čin zahrnující nakládání s omamnými a psychotropními látkami nebo trestný čin spáchaný pod vlivem takové látky, kdy došlo nebo hrozilo, že dojde k újmě na zdraví nebo životě člověka a celkem 0,6 % odsouzených bylo ve výkonu trestu za trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Dalším vnějším rizikem je vysoká míra prizonizace. Tím se míní, že odsouzení se ocitli ve výkonu trestu odnětí svobody nepodmíněně již počtvrté či vícekrát. Uvedená skutečnost se týkala 25,1 % odsouzených. Posledním vnějším rizikem se stala skutečnost, že odsouzení byli ve výkonu trestu odnětí svobody za úmyslnou trestnou činnost v délce převyšující tři roky, což se týkalo 14,1 % odsouzených.

2.2.2. Změna umístění

V průběhu výkonu trestu odnětí svobody věznice posuzují, zda u odsouzeného nenastaly skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s nižším, nebo vyšším stupněm zabezpečení. Modifikace stupně zabezpečení byla realizována u 2 254 odsouzených. Z tohoto počtu došlo celkem u 1 434 odsouzených ke snížení a u 820 odsouzených ke zvýšení stupně zabezpečení.

Nejčastějšími skutečnostmi odůvodňujícími snížení stupně zabezpečení se stalo v roce 2019 vyhodnocení plnění programu zacházení (52,2 %) a dodržování vězeňského režimu (28,9 %). Mezi další skutečnosti se řadí posouzení závažnosti trestné činnosti, charakteristika osobnosti a dosavadní způsob života dle ustanovení § 6a odst. 8 vyhlášky MS č. 345/1999 Sb. v platném znění (tzv. moderační ustanovení). Uvedené se posuzuje v návaznosti na zpracování komplexní zprávy o odsouzeném, na jejímž základě byla vyhodnocována vnitřní rizika. Za využití moderačního ustanovení byl stupeň zabezpečení snížen u 9,5 % odsouzených. Skutečnosti zohlednění přípravy na život v souladu se zákonem po propuštění v rámci programu výstupního zacházení nastaly u sedmi procent odsouzených a další významné skutečnosti byly zohledněny u 2,4 % odsouzených.

Nejčastějším důvodem pro zvýšení stupně zabezpečení se v roce 2019 stalo nové uložení nepodmíněného trestu (71,2 % odsouzených). K dalšímu zvýšení stupně zabezpečení docházelo na základě negativního vyhodnocení dodržování vězeňského režimu (22,6 % odsouzených), hodnocení programu zacházení (3,2 % odsouzených) a dalších významných skutečností (3 %), mezi které patří například hrozba útěku, další očekávaná trestní řízení, nevykonaná ochranná opatření

2.2.3. Podání návrhu na změnu umístění odsouzených

V souladu s ustanovením § 12b odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění, může odsouzený umístěný do oddělení se středním nebo vysokým stupněm zabezpečení věznice s ostrahou podat návrh na umístění do oddělení s nižším stupněm zabezpečení. V roce 2019 si podalo návrh

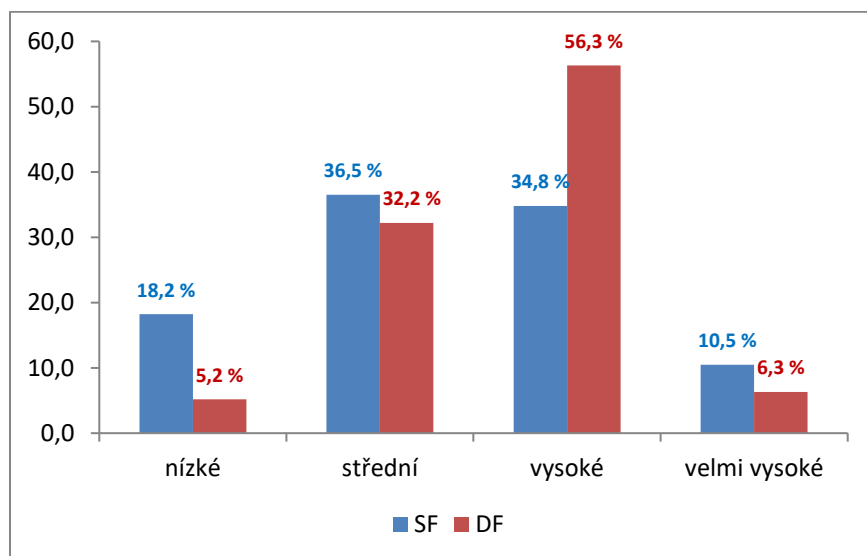
celkem 369 odsouzených, s tím, že do konce uvedeného roku bylo rozhodnutí zaevidováno u 183 návrhů. Z toho počtu vzalo 25,7 % odsouzených své návrhy zpět, u 66,7 % odsouzených soudy návrhy zamítly. U šesti procent odsouzených soudy vyhověly jejich návrhům a nařídily nižší stupeň zabezpečení. K novému rozhodnutí o stupni zabezpečení soudy poslaly návrhy zpět ředitelům věznic u 1,6 % odsouzených.

2.3. Nástroj SARPO

Komplexní zpráva se zpracovává prostřednictvím prediktivního nástroje SARPO. V roce 2019 bylo zpracováno 9 083 komplexních zpráv za účelem vyhodnocení rizik a kriminogenních potřeb odsouzených. Z důvodu nově uložených trestů byla komplexní zpráva aktualizována u 8 475 odsouzených.

Komplexní zpráva se zpracovává v různých verzích v závislosti na druhu trestné činnosti, věku odsouzeného délce a druhu uloženého trestu. Rozlišují se celkem tři verze: minimální, základní a rozšířená. Nejčastěji se zpracovává rozšířená verze komplexní zprávy (51 % odsouzených), a to z důvodu, že jsou ve výkonu trestu za trestnou činnost s prvkem násilí, drogovým a sexuálním kontextem. Základní verze komplexní zprávy byla zpracována u 40,7 % odsouzených, neboť se jedná o odsouzené, jejichž délka nepodmíněného trestu nepřevyšuje půl roku a odsouzení se nedopustili trestné činnosti násilné povahy, s drogovým ani sexuálním kontextem. Zbývajících 8,3 % komplexních zpráv je zpracováno v minimální verzi, která je určená pro odsouzené ve výkonu trestu nepřevyšujícím půl roku a jejichž trestná činnost neobsahuje závažné skutečnosti, jakými jsou násilí, drogový a sexuální kontext. Zároveň se nejedná o mladistvé ani o odsouzené s doživotním trestem odnětí svobody

Výstupem komplexní zprávy se stává vyhodnocení pravděpodobnosti opětovného návratu do výkonu trestu na základě vypočtené míry statického a dynamického rizika. Rozložení rizik vězeňské populace se zpracovanou komplexní zprávou nabízí následující graf:



Rozložení statického rizika poukazuje na téměř shodné zastoupení odsouzených ve středním a vysokém stupni. Vypovídá to o zátěži plynoucí z trestní a kriminální minulosti. Zejména se jedná o opakovaný pobyt ve výkonu trestu odnětí svobody, výskyt násilné trestné činnosti a trestné činnosti s drogovým kontextem. Mezi další závažné skutečnosti lze dále uvést, že odsouzený vykonával trest převyšující pět let a že celková doba věznění za posledních pět let přesáhla jeden rok. Rozložení dynamického rizika poukazuje na vyšší zastoupení odsouzených ve vysokém riziku, což vypovídá o vyšší zátěži plynoucí z rizikových oblastí lidského života, jakými jsou finance, zaměstnání, vzdělání, závislosti a osobnost.

2.4. Standardizované programy

V roce 2019 byly standardizovány čtyři nové programy: Krátkodobý intervenční program *Zuřivec*, jehož cílem je vytvoření náhledu problémového chování a příčin a souvislostí tohoto chování, které vedlo odsouzeného k páčání násilí; dále krátkodobý skupinový intervenční program *Antiagresivní trénink* pro odsouzené, v jejichž životě hraje dominantní roli nezvládnutí agresivity; dlouhodobý terapeutický program *Feddo* pro ženy odsouzené za spáchání trestného činu násilí na dětech; a konečně program *Výstupní oddíl - Otevřená věznice*, který vyzdvihuje posilování protektivních faktorů u odsouzených a pracuje s osobní odpovědností odsouzených před plánovaným propuštěním z výkonu trestu odnětí svobody.

Celkem tak Vězeňská služba ČR v roce 2019 disponovala devíti standardizovanými programy – vedle výše jmenovaných se jedná též o kognitivně - behaviorální program *3Z (Zastav se, zamysli se, změň se)*; program pro pachatele trestných činů v souvislosti s řízením motorových vozidel a dopravou *Pardon*; dlouhodobý intervenční program pro pachatele násilí *TP Kemp*; terapeutický program pro mladistvé a mladé dospělé *TP 21 Junior* a reedukační program *GREPP (Reedukační psychologický program zaměřený na práci s vinou)* pro pachatele násilí a sexuálně motivovaného násilí na dětech (týrání dětí, komerční sexuální zneužívání dětí i sexuální zneužívání bez komerčního aspektu), spolu s navazujícím dlouhodobým terapeutickým programem *GREPP 2*.

Ve spolupráci s Probační a mediační službou ČR byl do 12 věznic rozšířen a pro standardizaci připraven program VIT (*Victim Impact Training - Vidím i tebe*), zaměřený na restorativní justici, který přináší prvek dopadů trestné činnosti odsouzených na jejich oběť.

Vedle toho byly v šesti věznicích vyškoleny terapeutické týmy pro pilotáž nového programu *Good-Lives Model (Model dobrého života)*, převzatého z Německa, který je určený pro odsouzené za násilné trestné činy s vysokými kriminogenními riziky.

2.5. Specializované oddíly

V rámci specializovaného zacházení s odsouzenými, kteří jsou motivováni pracovat na vlastní změně k nápravě, poskytuje vězeňská služba odsouzeným možnost účastnit se terapeutického programu ve specializovaných oddílech. Zde s nimi odborní zaměstnanci intenzivně pracují na snižování rizika recidivy a snižování nebezpečnosti jak v rámci výkonu trestu odnětí svobody, tak rovněž po jejich propuštění.

V roce 2019 vězeňská služba disponovala:

- devíti oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s poruchou duševní a poruchou chování,
- pěti oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s poruchami duševními a poruchami chování s individuálním zacházením,
- pěti oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s mentální retardací,
- 11 oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených s poruchou osobnosti a chování, způsobenou užíváním návykových látek,
- jedním oddílem specializovaným pro odsouzené s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním alkoholu a patologickým hráčstvím,
- osmi oddíly specializovanými pro výkon ochranného léčení (sexuologického, protitoxikomanického, protialkoholního a patologického hráčství),
- 24 oddíly specializovanými pro výkon trestu odsouzených trvale pracovně nezařaditelných.

Ve Věznici Světlá nad Sázavou je zřízen oddíl specializovaný pro výkon trestu odsouzených matek s dětmi.

2.5.1. Specializované oddíly pro výkon trestu odsouzených trvale pracovně nezařaditelných

Do specializovaných oddílů pro odsouzené trvale pracovně nezařaditelné jsou umísťováni odsouzení dle ustanovení § 69 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody.

Při umísťování odsouzených trvale pracovně nezařaditelných je vždy přihlíženo individuálně k jejich zdravotnímu stavu. Věznice, kde jsou tyto oddíly zřízeny, nabízejí odsouzeným širokou škálu aktivit v rámci stanoveného programu zacházení. Programy zacházení jsou odsouzeným trvale pracovně nezařaditelným stanovovány individuálně a jsou přizpůsobeny jejich potřebám, a to s přihlédnutím na jejich zdravotní stav, aktivnost a potřebnost rozvoje jejich sociálních dovedností. Specializované oddíly pro výkon trestu odsouzených

trvale pracovně nezařaditelných jsou zřizovány generálním ředitelem Vězeňské služby České republiky. V současné době je výkon trestu odsouzených trvale pracovně nezařaditelných zajišťován v 16 věznicích. A to ve Vazební věznici České Budějovice, Vazební věznici Ostrava, Vazební věznici Liberec, Vazební věznici Praha Pankrác, Vazební věznici Praha Ruzyně, Vazební věznici Teplice, Vazební věznici Litoměřice, Věznici Břeclav, Věznici Kynšperk nad Ohří, Věznici Ostrov, Věznici Pardubice, Věznici Plzeň, Věznici Rapotice, Věznici Světlá nad Sázavou, Věznici Karviná a ve Věznici Věhrdy.

2.6. Sociální práce v organizačních jednotkách

Sociální práce je vykonávána ve věznicích, vazebních věznicích a ústavech pro výkon zabezpečovací detence podle zákonů o výkonu vazby, o výkonu trestu odnětí svobody, o výkonu zabezpečovací detence a příslušných vyhlášek a dle zákona o sociálních službách.

Hlavním úkolem sociálního pracovníka VS ČR je zajištění či zprostředkování výkonu sociální práce/služeb pro uvězněné osoby. Sociální práce je poskytována jak ve formě skupinové, tak individuální. Zaměřuje se převážně na poskytování pomoci při řešení sociálních problémů, které vznikly v důsledku dosavadního způsobu života jedince nebo v důsledku jeho uvěznění. Nedílnou součástí sociální práce je poskytování sociální pomoci při plynulém přechodu vězněné osoby do občanského života.

2.7. Výkon trestu odnětí svobody cizinců

Cizinci již dlouhodobě tvoří v celkovém počtu vězněných osob (výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody, detence) přibližně 8,3 % (ve výkonu vazby 26 %, ve výkonu trestu 6,6 %, detence 3,1 %). Nejpočetnější zastoupení představují občané Slovenska, Vietnamu, Ukrajiny. Odborné zacházení s vězněnými cizinci zastrešují ve věznicích koordinátoři pro zacházení s cizinci. V oblasti zabezpečení odborného zacházení s vězněnými cizinci VS ČR spolupracuje se státními i nestátními institucemi zabývajícími se problematikou cizinců na území ČR i mimo její území. Jejich zkušenosti a znalosti jsou využívány pro rozšíření znalostí odborných zaměstnanců VS ČR.

2.8. Duchovní služba

V závěru roku 2018 působilo ve věznicích 52 kaplanů (včetně hlavního kaplana) z 11 církví. Nejpočetněji byla zastoupena římskokatolická církev (22 kaplanů) a Českobratrská církev evangelická (sedm kaplanů). Úvazky kaplanů se pohybují od 0,2 do 1,0, v součtu je to 28,2 úvazku. Na plný úvazek pracovalo včetně hlavního kaplana a jeho zástupce celkem 10 kaplanů, jeden kaplan na úvazek 0,9. Podle ročních výkazů o plnění dohody 2019 kaplani a dobrovolníci systematicky pracovali s 1 782 vězněnými osobami.

Vzhledem k tomu, že 31. ledna 2020 mělo skončit funkční období hlavního kaplana, byl v průběhu roku 2019 zahájen proces hledání jeho nástupce, z něhož vzešli dva kandidáti. Hlasovala o nich rada pro duchovní službu ve věznicích a ústavech na svém mimořádném zasedání 20. 11. 2019. Jelikož žádný nezískal potřebných pět hlasů, souhlasila rada s návrhem, aby oba vykonali stáž na generálním ředitelství a poté, aby se uspořádalo nové hlasování. S ohledem na tuto skutečnost také rada vyslovila souhlas s prodloužením funkčního období současného hlavního kaplana do 30. 6. 2020.

2.9. Extramurální aktivity

Extramurální aktivity jsou doplňující mechanismy k odbornému zacházení s odsouzenými. Mezi instituty extramurálních aktivit se řadí přerušení výkonu trestu, opuštění věznice a akce mimo věznici. Ty jsou realizovány zpravidla pod vedením odborného zaměstnance věznice a jsou to kulturní či sportovní akce, vzdělávání, docházka do školy apod. Podmínky pro udělení některé z forem extramurálních aktivit odsouzenému stanoví zákon o výkonu trestu a řád výkonu trestu.

Za určitý významný výkyv v celkových počtech extramurálních aktivit lze v minulosti považovat amnestii prezidenta republiky z počátku roku 2013. V jejím důsledku poklesly počty akcí a vězněných osob zapojených do těchto aktivit, jak v roce 2013, tak i v několika následujících letech. Ve srovnání s rokem 2012, tedy rokem před touto amnestií, se pak celkový počet akcí zvýšil v roce 2016.

2.10. Oblast realizace protidrogové politiky

V roce 2019 se VS ČR v oblasti realizace protidrogové politiky nadále řídila Plánem činnosti VS ČR v protidrogové politice na období 2016 až 2018, protože Akční plán realizace Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2021, ze kterého plán činnosti čerpá úkoly, byl vládou ČR schválen až v samotném závěru roku 2019. Dále se protidrogová politika řídila aktuálním akčním plánem Koncepce vězeňství do roku 2025.

Podíl problémových uživatelů drog na celkové populaci vězňů je stále vysoký (asi 30 %). V roce 2019 se provádělo dobrovolné léčení drogově závislých ve specializovaných oddílech deseti věznic. Soudně nařízené léčení protitoxikomanické nebo protialkoholní nebo léčení patologického hráčství se pak realizovalo ve specializovaných oddílech tří věznic, přičemž některé oddíly jsou zaměřeny na více těchto poruch. Poradny drogové prevence nadále fungovaly ve všech věznicích a poskytovaly zejména poradenství a informační servis. V roce 2019 fungovaly bezdrogové zóny se standardním zacházením taktéž ve všech věznicích. Ve třech věznicích je navíc zřízena bezdrogová zóna s terapeutickým zacházením. V roce 2019 byla uživatelům drog nadále poskytována substituční léčba a detoxifikace. Centra substituční léčby jsou zřízena v deseti věznicích.

V roce 2019 VS ČR pokračovala intenzivní spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi poskytujícími drogové služby ve věznicích.

Poskytování adiktologické péče ve věznicích má v posledních dvou letech vzestupný charakter. V minulém roce poskytovalo adiktologickou péči ve 13 organizačních jednotkách celkem 15 adiktologů. Podle údajů, které poskytli, bylo v jejich péči téměř 500 vězněných osob. Z tohoto počtu se jednalo celkem ve 22 % o ženy. Více než 30 % těchto odsouzených, kteří byli v kontaktu s adiktologem, uvedlo injekční užívání návykových látek. Jako nejčastěji užívanou návykovou látku uváděli v 60% stimulační návykové látky, následně ve 14% alkohol, opiáty v 11 % a kanabinoidy v osmi procentech. Do péče adiktologa se vězněné osoby dostaly nejčastěji na základě vlastní podané žádosti, na doporučení jiného odborného zaměstnance či příslušníka věznice nebo v souvislosti se zjištěnou pozitivitou na přítomnost návykových látek v těle při vstupní lékařské prohlídce do nástupu k výkonu trestu.

Intenzita testování vězněných osob na přítomnost návykových látek nebo jejich metabolitů v těle se oproti minulému období opět mírně zvýšila, mezi standardně testované látky přibyl fentanyl. I v roce 2019 byla nadále věnována zvýšená pozornost zamezení průniku návykových látek do objektů VS ČR a jejich detekce v těchto objektech prostřednictvím různých druhů prohlídek včetně prohlídek s využitím speciálních protidrogových psů a speciálních přístrojů určených k identifikaci těchto látek přímo na místě nálezu.

2.11. Výkon zabezpečovací detence

K 31. prosinci 2019 bylo v detenčních ústavech 94 chovanců, z toho deset žen. Nově přijatých chovanců bylo 22, což je nejvíce v historii existence detenčních ústavů. Ve 12 případech byli chovanci propuštěni do ochranného léčení, vydáni Policii ČR, převedeni do výkonu trestu odnětí svobody, nebo zemřeli. Oproti předchozímu roku tedy absolutní přírůstek chovanců činil deset. Vězeňská služba ČR eviduje další desítky uložených detencí k určitému datu, tedy po výkonu trestu odnětí svobody. Vzhledem k tomu, že přeměny ochranného léčení na zabezpečovací detenci nejsou jednotně evidovány, je třeba předpokládat, že konečný počet uložených zabezpečovacích detencí bude ještě vyšší. Od počátku existence ústavů pro výkon zabezpečovací detence nastoupilo 153 chovanců.

Kapacita detenčních ústavů činí 95 míst. Ta byla v průběhu roku 2019 po přechodnou dobu naplněna. K 31. 12. 2019 dosáhla naplněnost kapacity 98,9 %.

2.12. Střední odborné učiliště

V červnu 2019 se v devíti odloučených pracovištích středního odborného učiliště – ve školských vzdělávacích střediscích (při věznicích Heřmanice, Pardubice, Plzeň, Rýnovice, Světlá nad Sázavou, Valdice, Všehrady, Kuřim-Znojmo, Stráž pod Ralskem) konaly závěrečné učňovské zkoušky. V sedmi učebních oborech bylo zařazeno 456 žáků, z nich 452 získalo výroční vysvědčení a 171 výuční list. Kromě učebních oborů se uskutečnilo 57 kurzů (25 všeobecně vzdělávacích, pět

jazykových, pět počítačových a 22 odborných), do nichž bylo zařazeno celkem 1099 žáků a 498 z nich získalo doklad o absolvování.

V září 2019 byl zahájen nový školní rok. V učebních oborech bylo otevřeno 27 tříd, do kterých bylo zařazeno 586 žáků. V 48 kurzech začalo studovat 910 žáků. V rámci projektu *Implementace Feuersteinovy metody instrumentálního obohacování* ve VS ČR, bylo proškoleno dalších sedm pedagogických pracovníků učiliště a práce s touto metodou byla začleněna do činnosti všech školských vzdělávacích středisek.

3. Bezpečnost

Prioritním úkolem pro vězeňskou a justiční stráž v roce 2019 bylo zajištění vnější a vnitřní bezpečnosti střežených objektů Vězeňské služby České republiky a pořádku a bezpečnosti v budovách soudů, státních zastupitelství, Ministerstva spravedlnosti ČR a v jiných místech jejich činnosti. Dalším úkolem vězeňské a justiční stráže bylo zajištění realizace všech druhů eskort, minimalizace průniku nebezpečných a nepovolených předmětů jako jsou zbraně, omamné a psychotropní látky a rovněž mobilní komunikační zařízení do střežených objektů.

3.1. Krizové řízení

Dne 1. 10. 2019 nabylo účinnosti nařízení generálního ředitele o činnosti Vězeňské služby České republiky po vyhlášení krizových stavů, při řešení krizových situací a mimořádných událostí a činnosti krizového štábu Vězeňské služby České republiky. V této souvislosti byla svolána mimořádná porada zástupců vedoucích oddělení vězeňské stráže pro služební a profesní přípravu, prostřednictvím které byla do organizačních jednotek předána vzorová krizová dokumentace určená k přepracování na konkrétní podmínky věznice dle nově vydaného nařízení. Návazně byla na generálním ředitelství vězeňské služby přepracována krizová dokumentace pro vrchního dozorčího inspektora, včetně základní směrnice, plánu vyrozumění a svozu generálního ředitelství, činnosti vrchního dozorčího inspektora při realizaci tohoto plánu, plánu zesíleného střežení objektu generálního ředitelství a seznamu základních opatření při vzniku vybraných mimořádných událostí. V lednu 2020 byla uvedená dokumentace schválena generálním ředitelem vězeňské služby.

V návaznosti na výše uvedené byl dopracován a dne 15. ledna 2020 generálním ředitelem vězeňské služby schválen nový krizový plán, který koresponduje s krizovým plánem ministerstva spravedlnosti a je zpracován v souladu s právními předpisy využitelnými při přípravě na krizové situace a jejich řešení.

V roce 2019 bylo realizováno celkem pět specializačních kurzů určených pro vrchní inspektory strážní služby, případně inspektory strážní služby z organizačních jednotek, se zaměřením na problematiku řešení mimořádných událostí spojených s plánem vyrozumění a svozu. V roce 2019 byla v součinnosti se složkami IZS realizována dvě cvičení dle dohody o společném postupu

a spolupráci při zřízení a provozu registračních míst v případě neoprávněného vstupu většího počtu cizinců na území České republiky. Tato cvičení se konala na hraničních přechodech Rozvadov a Mosty u Jablunkova. Vězeňská služba na těchto cvičeních participovala jako složka zajišťující převozy migrantů do detenčních ústavů Ministerstva vnitra ČR.

3.2. Pasivní a aktivní zabezpečení objektů VS ČR

Hlavním úkolem vězeňské stráže je zejména střežení, předvádění a eskortování vězněných osob a zajišťování vnější i vnitřní bezpečnosti střežených objektů. Z pohledu vnějšího zabezpečení věznic, vazebních věznic a ústavů pro výkon zabezpečovací detence přetrvává i nadále v oblasti stavebně technických, spojovacích a signálně zabezpečovacích prostředků stav, který si dlouhodobě vyžaduje značné investiční prostředky. Z důvodu nedostatečné výše finančních prostředků uvolňovaných za účelem zajištění vnější bezpečnosti střežených objektů, jsou dlouhodobě řešeny pouze havarijní stavy tak, aby byla zajištěna alespoň provozuschopnost stávajících objektů.

V roce 2019 byly dokončeny některé investiční akce většího rozsahu mající významný dopad na vnější bezpečnost střežených objektů. Ve Věznici Kuřim byla dokončena výstavba nové ohradní zdi a vnitřního oplocení. Ve Věznici Mírov byla dokončena modernizace operačního střediska a ve Věznici Nové Sedlo byla dokončena obměna zabezpečovacích systémů. S ohledem na celkovou zastaralost a nespolehlivost střežících a zabezpečovacích systémů, včetně operačních středisek a v některých objektech rovněž s ohledem na nedostatečné ohrazení a oplocení, bude nezbytné i nadále vynakládat značné finanční prostředky tak, aby byla dlouhodobě udržitelná požadovaná míra vnější i vnitřní bezpečnosti střežených objektů.

K eliminaci průniku nepovolených předmětů do věznic byly v roce 2019 dodány do věznic následující nové detekční prostředky: pět detekčních rámců, pět rentgenů pro kontrolu zavazadel a tři detektory tepové frekvence. Tyto nové detekční prostředky byly pořízeny za účelem obměny starých, morálně opotřebovaných či nespolehlivých detekčních prostředků nebo pro jejich nové využití.

V roce 2019 pokračovalo vyhledávání a prezentace vhodných technických prostředků a moderních bezpečnostních technologií, které by vězeňská služba mohla využít k posílení bezpečnosti v organizačních jednotkách. Zejména z pohledu rizik možnosti průniku nepovolených předmětů nebo návykových látek do věznic byla věnována zvýšená pozornost bezpilotním leteckým prostředkům (dronům). Ve Věznici Mírov se realizoval pilotní projekt obrany objektů proti bezpilotním systémům a ochrany vzdušných prostorů nad střeženými objekty.

V roce 2019 se provádělo testování technologie GPS tracker určené ke sledování eskortních vozidel v podmínkách Věznice Mírov a Věznice Bělušice. Zařízení bylo ze strany odboru vězeňské a justiční stráže doporučeno k využití. Připravuje se

návrh na zavedení této technologie ve vězeňské službě. Dále byl ve věznicích Plzeň a Věhrdy testován mikrovlnný tělesný skener. Po vyhodnocení nebyl doporučen k využití ve vězeňské službě. V červnu 2019 byl ve Věznici Vinařice a ve Vazební věznici Liberec testován vylepšený prototyp ručního mobilního skeneru podvozků vozidel. Vzhledem ke kladnému hodnocení byla technologie doporučena k využití ve vězeňské službě.

V roce 2019 vězeňská služba pokračovala v plošném testování vězněných osob na přítomnost návykových látek. V návaznosti na schválenou Koncepti vězeňství do roku 2025 a na základě vyhodnocení testování různých druhů zařízení určených pro možnost terénní identifikace narkotik, byl pořízen ruční Rammanův spektrometr, který byl v rámci ročního pilotního projektu využíván k detekci návykových látek a jejich prekurzorů ve vybraných věznicích. V současnosti se pilotní projekt vyhodnocuje.

3.3. Služební a profesní příprava

V roce 2019 pokračovalo přezbrojení ze samopalu vzor 61 na samopal CZ Scorpion Evo 3 A1. Vězeňská služba na konci roku 2019 disponovala finálním počtem 2 500 kusů těchto samopalů. Nové samopaly byly zařazeny do výkonu služby ve všech organizačních jednotkách. Dále byla zpracována, v rámci další fáze přezbrojení vězeňské služby, technická specifikace pro vypsání výběrového řízení na nové pistole.

V rámci služební a profesní přípravy příslušníků vězeňské služby byl ve spolupráci s Akademií VS ČR v roce 2019 realizován *Instruktorský kurz sebeobran*y a dále *Kurz zdravotní přípravy*, který je určen pro příslušníky, kteří zabezpečují výcvik v tématech služební přípravy vyžadujících zdravotní zabezpečení. Bylo rovněž realizováno pět kurzů pro vrchní inspektory strážní služby, jejichž náplní byla zejména metodická pomoc v rámci řešení krizových situací. Ve spolupráci s Vyšší policejní školou a Střední policejní školou ministerstva vnitra v Holešově bylo realizováno základní *Školení instruktorů střelecké přípravy na funkci řídící střelby* a Prolongační kurz pro řídící střelby.

V roce 2019 byl odborem předložen a vedením vězeňské služby schválen návrh na zavedení distančního elektrického paralyzérů *taser* do všech organizačních jednotek. U stávajících uživatelů se uskutečnilo prolongační školení opravňující používat tento donucovací prostředek ve službě.

V oblasti činností a úkolů, které zabezpečují metodici–instruktoři služební přípravy a výcviku, se prováděla součinnostní cvičení zaměřená na ujednecování systému výcviku služební přípravy za účasti vybraných příslušníků jednotlivých organizačních jednotek. Metodici se v roce 2019 účastnili leteckých zahraničních eskort a dále specializačních kurzů externích firem, u kterých je předpoklad, že budou jejich služby využívány také v roce 2020. Uskutečnilo se několik zahraničních výcviků v rámci zemí V4 jako navazující spolupráce, která začala v roce 2018. Tyto výcviky opět potvrdily, že mají své opodstatnění zejména

v rámci vzájemného předávání zkušeností všech účastníků. V roce 2019 byly ve spolupráci odboru, akademie vězeňské služby a metodiků zahájeny přípravy materiálů a podkladů pro zpracování metodiky a taktik služební přípravy.

3.4. Mimořádné události

Z bezpečnostního hlediska lze situaci v českých věznicích v roce 2019 považovat za stabilizovanou. Vězeňská služba zaznamenala mimořádné události v různém stupni závažnosti, které prověřily akceschopnost nejen sboru samotného, ale i ostatních bezpečnostních složek.

V roce 2019 se ve vězeňské službě nestal žádný útěk vězněné osoby ze střeženého objektu nebo při eskortě, bylo však zaznamenáno několik jiných závažných mimořádných událostí. K těm patří například opakovaný pokus o útěk vězněné osoby ze střeženého objektu ve Věznici Všehrdu, kde se odsouzený pokusil o útěk nejprve při návratu odsouzených z ústavní jídelny zpět na pracoviště. Následně se stejný odsouzený pokusil o útěk při předvádění na ubytovnu OVKT po ošetření na zdravotním středisku věznice v souvislosti s prvním pokusem. Také tento druhý pokus byl příslušníky zmařen.

V roce 2019 byla dále dvakrát prokázána příprava k útěku vězněných osob. Ve Vazební věznici Ostrava bylo příslušníky vězeňské služby při prohlídce oddělení zjištěno, že je ve zdivu za věšákovou stěnou vyhloubený otvor o velikosti 40x40 cm. Další pokus se stal ve Věznici Světlá nad Sázavou, kdy se během výdeje hygienických potřeb odsouzená rozběhla a strčila do zad příslušníka vězeňské služby, který následně upadl. Šetřením bylo prokázáno, že odsouzená jednala s úmyslem získat universální klíče a elektronické karty, které měly být využity ke společnému útěku odsouzených.

Ve Věznici Všehrdu byl jako závažná mimořádná událost vyhodnocen pokus o vraždu občanské zaměstnankyně. Odsouzený se vzdálil z místa, kde čekal na provedení osobní prohlídky v souvislosti s návštěvou a vnikl do kanceláře občanské zaměstnankyně, kterou násilně povalil na zem a začal oběma rukama škrtit, takže napadená ztratila chvilkově vědomí. Odsouzený byl vyrušen další občanskou zaměstnankyní a upustil od svého jednání. Následně se vrátil před administrativní budovu, kde se ke svému činu přiznal příslušníkům vězeňské služby.

Ve Věznici Jiřice odsouzený vězeň během převádění z vycházky fyzicky napadl příslušnici vězeňské služby úderem do oblasti břicha, natlačením na zed' a pokusem o intimní dotyk. Příslušnice použila vysílačku k aktivaci tísňového volacího znaku. Přivolání příslušníci útok odsouzeného zmařili a následně ho zajistili. Napadená příslušnice byla ošetřena a byla jí poskytnuta psychologická pomoc. Útok odsouzeného byl vyhodnocen jako pokus o znásilnění.

Ve Věznici Pardubice vznikl požár poté, co odsouzený zapálil zapalovačem matrace na lůžku. Neprodleně bylo zahájeno hašení vzniklého požáru vlastními silami, současně byl přivolán hasičský záchranný sbor, který požár dohasil. Při

události bylo evakuováno 32 vězněných osob. Ve věznici byla přijata odpovídající bezpečnostní opatření. V důsledku požáru utrpěl jeden odsouzený popáleniny II. stupně na dvaceti procentech těla a byl letecky transportován do FN Královské Vinohrady. Další vězněná osoba a pět příslušníků sboru se nadýchalo zplodin.

Zařazení na nestřežené pracoviště zneužilo svým odchodem 23 odsouzených, jeden odsouzený zneužil přerušení výkonu trestu odnětí svobody tím, že se nevrátil zpět do věznice. Volný pohyb mimo věznici zneužilo osm odsouzených v souvislosti s pracovním zařazením, jeden odsouzený zneužil volný pohyb mimo věznici v souvislosti s akcí mimo věznici, čtyři odsouzení porušili podmínky výkonu trestu odnětí svobody odchodem z objektu věznice s nízkým stupněm zabezpečení.

V roce 2019 se stalo 49 případů napadení zaměstnanců vězeňské služby vězněnou osobou a čtyři případy napadení civilní osobou. Ve 43 případech byl napaden vězněnou osobou příslušník a v šesti případech civilní zaměstnanec. Celkem ve čtyřech případech byla napadením vězněnou osobou způsobena pracovní neschopnost zaměstnance vězeňské služby.

3.3. Eskorty

Eskortování vězněných osob je z dlouhodobého hlediska považováno za jednu z nejrizikovějších činností v oblasti výkonu služby vězeňské stráže. Po razantním snížení počtu eskortovaných v roce 2013, způsobeném amnestií prezidenta republiky, se počet eskort v následujících letech postupně opět zvyšoval (kromě roku 2017 a 2018, kdy byl zaznamenán mírný pokles). V roce 2019 činil průměr 5,2 eskorty na jednu vězněnou osobu, což představuje nárůst o 0,2 eskorty oproti roku 2018. V roce 2019 bylo eskortováno celkem 111 644 vězněných osob. V porovnání s rokem 2018, kdy bylo eskortováno celkem 111 000 vězněných osob, se jedná o 0,58 % nárůst. Prostřednictvím videokonference bylo v roce 2019 uskutečněno celkem 3 196 soudních jednání, přičemž celková úspora nákladů činila 3 429 291,- Kč.

V roce 2019 bylo v rámci deseti leteckých eskort předáno do výkonu trestu odnětí svobody do jiného státu celkem 15 vězněných osob. Eskorty byly provedeny do pěti států, z toho šest eskort bylo realizováno do Rumunska s deseti vězněnými osobami, po jedné eskortě do Lotyšska, Kypru a Španělska s jednou vězněnou osobou a jedna eskorta do Litvy se dvěma vězněnými osobami. Všechny eskorty se uskutečnily bez komplikací.

3.4. Služební kynologie

Nedílnou součástí vězeňské stráže je výkon služby se služebními psy. Vězeňská služba disponovala v roce 2019 celkem 281 služebními psy. Z tohoto počtu bylo 135 služebních psů určeno pro oblast obrany a ochrany (zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti) a 92 psů bylo určeno pro detekci a odhalování omamných a psychotropních látek. Ve fázi přípravy (výcviku) bylo 42 psů a 12 psů je ze

zdravotních důvodů či stáří neschopno výkonu služby. V souladu s Konceptí vězeňství do roku 2025 byli v roce 2019 vycvičeni celkem čtyři služební psi k vyhledávání mobilních telefonů. V následujícím roce je plánován výcvik v obdobném počtu tak, aby byl pes této kategorie přítomen v každém regionu.

Po linii služební kynologie bylo jednotlivými věznicemi a výcvikovým střediskem obsazeno celkem 258 systemizovaných služebních míst. Limitujícím prvkem služební kynologie je doposud neplnohodnotné výcvikové středisko zajišťující přípravu psůvodů a výcvik služebních psů. V letošním roce byla schválena výstavba výcvikové haly, jejíž kolaudace by měla proběhnout na konci roku 2020.

3.5. Justiční stráž

Hlavním úkolem justiční stráže je zajišťování pořádku a bezpečnosti při výkonu soudnictví a správě soudů a při činnosti státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti ČR. Ke dni 31. 12. 2019 činil celkový počet systemizovaných služebních míst justiční stráže 1 075, a to včetně deseti služebních míst oblastních velitelů a deseti služebních míst zástupců oblastních velitelů. Celkový počet místních jednotek justiční stráže je 102 s tím, že u 34 jednotek je služba vykonávána v nepřetržitém režimu a 68 jednotek zajišťuje výkon služby zejména v pracovní době soudu, v pracovních dnech s určeným časovým přesahem podle potřeb konkrétního soudu a státního zastupitelství.

V průběhu roku 2019 se změnilo umístění Obvodního soudu pro Prahu 5, který se přesunul do nových prostor. Během roku 2019 se přemístilo také detašované pracoviště Ministerstva spravedlnosti ČR. Pořádek a bezpečnost jsou zde nově zajišťovány jednotkou při Ministerstvu spravedlnosti ČR. Z důvodu rovnoměrného rozložení justičních objektů v obou pražských oblastech, byly převedeny jednotky při Okresním soudu v Benešově z oblasti 1 do oblasti 2 – obvod Krajského soudu v Praze – Vazební věznice Praha Ruzyně.

3.6. Personální zajištění

V roce 2019 i nadále přetrvávaly problémy v souvislosti s personálním zajišťováním výkonu služby ve vazebních věznicích v Praze, kdy do pražských věznic bylo k výkonu služby v průběhu roku 2019 převedeno k výpomoci 78 příslušníků. Ze stejného důvodu bylo zapotřebí převelet příslušníky na výpomoc také do věznic Vinařice a Valdice. V roce 2019 bylo převedeno k výpomoci do těchto dvou věznic 65 příslušníků.

Po linii justiční stráže nebylo k 31. 12. 2019 obsazeno 50 systemizovaných služebních míst v přímém výkonu služby. Z personálního hlediska je situace nejhorší v obou pražských oblastech, kdy z uvedeného počtu není dlouhodobě obsazeno 39 služebních míst.

Problém přijímání nových příslušníků souvisel především s malou mzdovou konkurenceschopností vězeňské služby na trhu práce spolu s náročnými požadavky kladenými na uchazeče o přijetí do služebního poměru.

4. Zdravotnictví

4.1. Poskytování zdravotních služeb

Vězeňská služba České republiky je ze zákona povinna poskytovat zdravotní služby ve svých zdravotnických zařízeních osobám ve výkonu vazby, osobám ve výkonu zabezpečovací detence, osobám ve výkonu trestu odnětí svobody a také příslušníkům a občanským zaměstnancům vězeňské služby. V souladu s tímto ustanovením poskytuje vězeňská služba zdravotnické služby v rozsahu daném platným oprávněním, které vězeňské službě jako příslušný orgán udělilo v roce 2013 Ministerstvo spravedlnosti ČR. Zdravotní služby nad rozsah těch, které jsou uvedeny v oprávnění, se v případě potřeby zabezpečují u mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb.

Způsob poskytování a organizace zdravotních služeb poskytovaných vězeňskou službou se proti předchozímu roku neměnily. Každá z věznic disponuje zdravotnickým střediskem, zajišťujícím ambulantní zdravotní péči. Při Vázební věznici Praha Pankrác a při Vázební věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno je poskytována též lůžková péče.

Klientelu zdravotnických středisek a nemocnic Vězeňské služby ČR tvoří především osoby ve výkonu vazby, osoby ve výkonu trestu odnětí svobody nebo osoby ve výkonu zabezpečovací detence. Počet klientů registrovaných z řad zaměstnanců Vězeňské služby ČR je relativně nízký, přičemž registrace nových klientů se zpravidla neděje.

Každé zdravotnické středisko poskytuje primární péči prostřednictvím praktického lékaře a ve většině věznic je zajištěna i stomatologická péče, zajišťovaná zubním lékařem. V ženských věznicích je zajištěna gynekologická péče. Další odborné zdravotní služby jsou ve zdravotnických střediscích a nemocnicích poskytovány v souladu s potřebami Vězeňské služby ČR a s přihlédnutím jednak k dostupnosti mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb a jednak s ohledem k současným možnostem personálně zabezpečit jednotlivé zdravotnické odbornosti v rozsahu vyžadovaném platnou zdravotnickou legislativou.

Dále Vězeňská služba ČR, jakožto zaměstnavatel, ve svých zdravotnických zařízeních zajišťuje pracovní lékařské služby zaměstnancům a osobám ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detenci zařazeným do práce.

Jako součást zdravotních služeb poskytuje Vězeňská služba ČR také ochranné léčení, a to ambulantní formou ve Věznici Znojmo (protitoxikomanické), Věznici Rýnovice (protitoxikomanické a protialkoholní), Věznici Kuřim (sexuologické)

a Věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava (protitoxikomanické, protialkoholní, pro patologické hráčství).

Zdravotnická střediska a nemocnice Vězeňské služby ČR se v souladu se svým posláním soustředí především na poskytování zdravotních služeb léčebně-preventivního charakteru. Podstatnou součástí jejich činnosti jsou však i medicínsko-právní výkony, nesouvisející bezprostředně s aktuálním zdravotním stavem vězněných osob. Medicínsko-právní úkony jsou prováděny na základě platných právních předpisů pro oprávněné osoby na vyžádání (jde o výkony, jako jsou vstupní zdravotní prohlídky při nástupu do vazby nebo výkonu trestu, testování přítomnosti návykových látek v těle atd.). Vzhledem k tomu, že tyto výkony spotřebovávají významnou část zdravotnických kapacit, představují medicínsko-právní výkony pro zdravotnickou službu výraznou zátěž. Další nemedicínskou zátěž představuje i agenda stížností a žádostí vězněných osob. Počet různých stížností a žádostí směřovaných na zdravotnickou službu je vyšší než u mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb. Ve většině případů jde přitom o stížností neopodstatněné, takže ve svém důsledku tato agenda neefektivním způsobem spotřebovává další kapacity zdravotnické služby Vězeňské služby ČR.

4.1.1. Poskytování zdravotních služeb vězněným osobám

Ambulantní léčebně-preventivní péče o obviněné a odsouzené v letech 2015- 2019

Kalendářní rok:		2019	2018	2017	2016	2015
Počet provedených vyšetření a ošetření:		390 297	413 926	469 972	457 186	442 291
z toho	preventivní prohlídky	20 418	17 966	14 367	13 265	11 024
	dispensární prohlídky	12 068	12 118	12 104	14 567	14 678
	stomatologická vyšetření a ošetření	58 907	58 977	73 760	83 612	70 379
Počet provedených vyšetření ambulantními specialisty:		72 465	71 634	70 925	75 879	70 602
z toho	odborná vyšetření ve zdrav. zařízeních VS	44 931	42 594	42 430	55 959	48 323
	odborná vyšetření mimo zdrav. zařízení VS	28 316	29 040	27 830	24 663	22 279
Počet dispenzarizovaných:		7 886	8 237	81 81	8 435	7 922
Počet drogově závislých:		12 429	12 204	11 864	11 381	11 309
Úmrtí		40	40	27	43	43
z toho	sebevraždy	11	13	3	12	11
	vraždy	0	0	0	0	
Sebepoškození:		507	451	309	177	308
z toho	pokus o sebevraždu	155	131	94	78	75
	hladovka	267	257	252	160	231
Počet onemocnění HIV/AIDS*		30	37	41	34	33

* Součet případů, vyskytujících se v průběhu kalendářního roku v jednotlivých vězeňských zařízeních.
(Je-li jedna HIV+ vězněná osoba ubytována v průběhu roku ve 2 věznicích, pak je vykazána dvakrát a k celkovému počtu onemocnění HIV+/AIDS součtu přispívá počtem pobytů v těchto zařízeních, i když jde stále o jeden stejný případ.)

Pokud jde o celkový počet provedených vyšetření a ošetření, pak byl v roce 2019 zaznamenán již podruhé meziroční pokles počtu provedených vyšetření a ošetření, a to o 23 629, relativně o 5,7 % ve srovnání s rokem 2018. (V roce 2018 poklesl počet vyšetření a ošetření o 56 046 zdravotnických výkonů, což znamená relativní pokles o 11,93 % objemu spotřeby zdravotní péče ve srovnání s rokem 2017). Až do roku 2017 přitom existoval meziroční nárůst objemu spotřebované zdravotnické péče. K poklesu mohl přispět nižší počet vězněných osob ve srovnání s rokem 2018, ale těžko je tím vysvětlitelný nepřehlédnutelný pokles celkového počtu provedených vyšetření v roce 2018 ve srovnání s rokem 2017. Jednou z možných příčin je klesající kapacita zdravotnické služby v důsledku neuspokojivé personální situace.

Pokud jde o spotřebu stomatologické péče, tak ta zůstala v roce 2019 prakticky na stejné úrovni jako v roce 2018. Došlo tedy k zastavení poklesu v počtech stomatologických vyšetření a ošetření, ale zůstal zachován meziroční propad

z období 2017/2018. (Absolutní rozdíl mezi rokem 2018 a rokem 2017 je 14 773 stomatologických výkonů, což představuje meziroční pokles o 20,04 %.)

K pozorovanému poklesu bezpochyby přispívá skutečnost, že jeden z privátních poskytovatelů stomatologické péče neposkytuje v požadovaném termínu potřebná data, což zřejmě zatížilo počty vykázaných vyšetření a ošetření již v roce 2017. Zdá se tedy, že pokud jde o poskytování stomatologické péče, pak ta je dosud relativně stabilní.

I přes celkový pokles vyšetření a ošetření zůstává zachován stabilní počet vyšetření a ošetření provedených ambulantními specialisty. V roce 2019 to bylo 72 465, zatímco v roce 2018 71 634 vyšetření a ošetření. Zhruba stejný je i poměr počtu odborných vyšetření provedených ve zdravotnických zařízeních VS ČR a počtu odborných vyšetření v mimovězeňských zdravotnických zařízeních 3:2. Mezi jednotlivými organizačními jednotkami však existují výrazné rozdíly. Při hodnocení poskytování specializované ambulantní péče jako celku lze konstatovat, že dosud je stabilní.

Počet dispenzarizovaných osob zůstal přibližně na stejné úrovni jako v předchozím roce a pouze se meziročně snížil o 351 klientů. Celkem bylo dispenzarizováno 7 886 odsouzených osob nebo osob ve výkonu vazby.

Počty drogově závislých osob zaznamenaly opět meziroční nárůst o 1,8 %, tedy o 225 osob a od roku 2013 setrvale stoupají až na 12 429 osob v roce 2019. I v tomto světle je třeba vnímat význam poskytování adiktologické péče ve věznicích, které má v posledních dvou letech vzestupný charakter.

Nejčastěji poskytovanou intervencí těmto vězněným osobám byla individuální terapie, a to téměř v 50 %, následně přibližně v 20 % byl poskytován minimální kontakt s adiktologem, který spočívá především v předávání základních informací o rizicích a možnostech léčby osobám, které jsou závislé nebo závislostí ohrožené.

Počty pokusů o sebepoškození poslední tři roky stoupají, a to z hodnoty 309 případů v roce 2017 na 451 případů v roce 2018 až k 507 případům v roce 2019. V relativních ukazatelích došlo k meziročnímu navýšení na 12,4 %. Z hlášených údajů vyplývá, že se dlouhodobě zvyšují především počty pokusů o sebevraždu.

4.1.2. Poskytování lůžkové péče vězněným osobám ve zdravotnických zařízeních VS ČR

V rámci Vězeňské služby ČR zajišťuje lůžkovou nemocniční péči pro vězněné osoby Vazební věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Brno a Vazební věznice Praha Pankrác. V roce 2019 bylo hospitalizováno celkem 2 529 osob. Stále přitom platí, že pokles počtu hospitalizovaných je zjevně podmíněn vývojem počtů hospitalizovaných v lůžkovém zařízení Vazební věznice Praha Pankrác.

Počty hospitalizovaných osob v nemocnicích Vězeňské služby ČR v letech 2015- 2019

Vězeňská nemocnice	Kalendářní rok				
	2019	2018	2017	2016	2015
VVaÚVZD Brno	1 081	1 050	1 019	1 128	1 082
VV Praha - Pankrác	1 448	1 411	1 552	1 700	1 665
Celkem	2 529	2 461	2 571	2 828	2 747

Vazební věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Brno disponoval v roce 2019 110 lůžky. Nemocniční péče, respektive lůžková kapacita, byla rozdělena podle jednotlivých oborů na 28 lůžek pro obor vnitřní lékařství, z toho čtyři lůžka pro jednotku intermediální péče, 14 lůžek pro obor infekční lékařství, 25 lůžek pro obor následná péče pneumologická, 20 lůžek pro obor psychiatrie a 26 lůžek je vyčleněno pro poskytování všeobecné následné péče.

Nemocnice s poliklinikou Vazební věznice Praha Pankrác disponovala v roce 2019 103 lůžky, přičemž oddělení interních oborů mělo 46 lůžek a oddělení chirurgických oborů mělo 57 lůžek. Ve srovnání s předchozím rokem tedy nedošlo ke změnám.

4.2. Detenční ústavy

Detenční ústavy jsou zřízeny při Vazební věznici Brno a Vazební věznici Opava. V ústavu zabezpečovací detence ve Vazební věznici Brno se ve srovnání s rokem 2018 k počet chovanců dále zvýšil, a to o 28,6 %, tedy absolutně o deset chovanců. Počty chovanců v detenčním ústavu ve Vazební věznici Opava se od roku 2018, respektive 2017, nezměnily.

S nárůstem počtu chovanců v detenčním ústavu při Vazební věznici Brno souvisí i nepřehlédnutelné meziroční navýšení spotřeby zdravotní péče o 14 % (vyjádřeno jako počet vyšetření). Absolutně stoupl počet vyšetření z 978 v roce 2018 na 1 115 v roce 2019. Z toho 60,6 % (absolutně 676) vyšetření reprezentují úkony psychiatra a klinického psychologa. Jeden chovanec si přitom vyžaduje přibližně 25 vyšetření ročně.

Struktuře spotřeby zdravotní péče v detenčním ústavu ve Vazební věznici v Opavě dominují výkony prováděné praktickým lékařem, které reprezentují celkem 77,2 % všech provedených vyšetření a ošetření (absolutně 1 711). Psychiatr se na celkovém počtu vyšetření a ošetření podílí 11,9 % (absolutně 264). Jeden chovanec si přitom vyžadoval v roce 2019 cca 44 vyšetření a výkonů.

4.3. Problematika HIV/AIDS

Stále přetrvává relativně dobrá situace, pokud jde o odhad prevalence HIV+/AIDS případů, který byl poslední čtyři roky stabilní (33 až 41 osob). Za rok 2019 bylo ve věznicích hlášeno celkem 30 případů (vzhledem k anonymitě údajů je reálný počet HIV+ osob s největší pravděpodobností nižší, protože při

přesunu vězně z jedné věznice do druhé v průběhu jednoho kalendářního roku může dojít k hlášení stejného případu dvakrát, v důsledku čehož je celkový počet hlášených případů nadhodnocený. Prevalenci HIV+ není možné odhadovat ani jako prostý součet pozorování výskytu HIV/AIDS v 1. a 2. pololetí).

Oblast prevence, vyhledávání a léčby HIV/AIDS se ve VS ČR řídí nařízením generálního ředitele, které vychází z metodického listu ministerstva zdravotnictví. Vyšetření vězněných osob na HIV/AIDS jsou prováděna v souladu s obecně závaznými předpisy a v plném souladu s lékařskou etikou, tedy nelze je provádět bez výslovného souhlasu vyšetřované osoby. V případě pozitivního nálezu je ošetřující lékař zdravotní služby VS ČR osobou, která je povinna provést poučení pacienta; vlastní léčba je pak zajišťována ve spolupráci s mimovězeňskými odbornými pracovišti, neboť zdravotnická služba VS ČR nemá k poskytování této péče odpovídající personální vybavení.

V průběhu roku 2019 poskytli zdravotničtí pracovníci Vězeňské služby ČR v rámci prevence HIV/AIDS poradenství celkem 891 vězněné osobě (z toho 687 mužům a 204 ženám). Serologické vyšetření bylo zajištěno pro 2 321 osob (z toho 2 097 mužům a 224 ženám).

V prvním pololetí 2019 byly nově zachyceny čtyři incidentní případy HIV. Celkem bylo v průběhu prvního pololetí 2019 vězněno 22 osob infikovaných virem HIV (prevalenční případy). V průběhu 2. pololetí 2019 byly sérologicky diagnostikovány další tři nové (incidentní) případy HIV positivity (tři muži). Vězněno bylo ve druhém pololetí 2019 24 HIV pozitivních osob (prevalenční případy – 21 mužů, tři ženy).

Negativním jevem je pokračující pokles zájmu vězněných osob konzultovat problematiku HIV/AIDS se zdravotnickými pracovníky. V roce 2015 poradenské služby využilo 3 558 vězněných osob, v roce 2016 to bylo 2 924 osob a v roce 2017 pouze 2 511 a 1 550 konzultací v roce 2018. Zájem o konzultace je tak nízký, že o ně v roce 2019 požádalo 891 osob. V protikladu se zájmem o odborné konzultace je však reálné chování odsouzených osob, kdy se v posledních letech zvyšuje počet osob, které absolvují serologické vyšetření. V roce 2019 jich bylo výše uvedených 2 321 (1 712 testů v r. 2018, 1 106 testů v r. 2017).

4.4. Úmrtí vězněných osob

Počet osob, které zemřely v průběhu výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, je v rozmezí hodnot pozorovaných mezi roky 2015 až 2018. V roce 2019 zemřelo 40 vězněných osob, tedy stejně jako v roce předchozím. Přehled o počtech zemřelých vězněných osob a příčinách smrti je uveden v následující tabulce: Počty zemřelých ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody podle příčin smrti v letech 2015 až 2019.

Počty zemřelých ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody podle příčin smrti

Rok			2019	2018	2017	2016	2015
Příčiny smrti	Sebevraždy	udušení	10	13	3	8	8
		vykrvácení	0	0	0	1	0
		léky	1	0	0	0	0
	Diagnóza	respirační onemocnění	3	3	4	2	3
		metabol. rozvrat	0	0	0	2	0
		onem. zažívacího ústr.	2	0	0	1	4
		nádor. onem.	3	5	1	3	2
		cévní onem.	19	16	9	6	13
		bez zjevné příčiny	2	1	0	2	1
		polytrauma	0	2	0	0	0
		polymorbidit a	0	0	2	0	0
		abstinenční syndrom	0	0	0	0	0
		vraždy	0	0	0	0	0
	Úmrtí v šetření		28	24	8	20	12
	Úmrtí uzavřená		12	16	19	25	31
	Úmrtí celkem		40	40	27	45	43

5. Personalistika

K systémovému zabezpečení potřeb personální práce ve Vězeňské službě ČR je prováděna analýza personální situace, na jejímž základě jsou následně formulovány úkoly v této oblasti. Posuzovány jsou jak jednotlivé směry předpokládaného vývoje v souladu se zpracovanou Koncepcí vězeňství do roku 2025, tak konkrétní požadavky a návrhy ředitelů organizačních jednotek Vězeňské služby ČR, vyplývající z aktuálního stavu jimi řízených věznic a vazebních věznic.

Mezi hlavní úkoly po linii personálních činností patří dlouhodobě realizace aktivní personální politiky zaměřená na získávání kvalitních motivovaných zaměstnanců do vězeňství. Vězeňská služba ČR je schopná jim nabídnout odpovídající karierní růst a finanční ohodnocení, dále širokou škálu odborného vzdělávání určeného jak pro management, tak pro zaměstnance a specialisty, nabízí příležitosti k dalšímu vzdělávání, sdílení poznatků a profesnímu růstu.

Systemizaci příslušníků pro rok 2019 projednávala a schválila vláda 12. prosince 2018. Pro rok 2019 bylo schváleno Vězeňské službě ČR celkem 7 505 systemizovaných služebních míst, což je pokles o 119 systemizovaných míst oproti roku 2018. Počet plánovaných tabulkových míst občanských zaměstnanců pro rok 2019 činil 4 487 míst stejně jako v roce 2018.

5.1. Početní stavy vězeňské služby

Plánované a skutečné počty zaměstnanců (stav k 1. lednu 2019):

Rok	Přidělená systemizovaná místa				Obsazená systemizovaná místa				Rozdíl
	Příslušníci		Zaměstnanci v pracovním poměru	Celkem	Příslušníci		Zaměstnanci v pracovním poměru	Celkem	
	Celkem	z toho JS			Celkem	z toho JS			
2010	6833	1055	3878	10711	6751	1053	3865	10616	95
2011	6892	1055	3923	10815	6650	1040	3833	10483	332
2012	7227	1055	4119	11346	6762	1025	3874	10636	710
2013	7227	1065	4119	11346	6945	1047	3978	10923	423
2014	7227	1065	4119	11346	6731	1019	3858	10589	757
2015	7185	1065	4098	11283	6778	1035	3891	10669	614
2016	7185	1065	4098	11283	6966	1029	4005	10971	312
2017	7435	1065	4311	11746	6926	1020	3997	10923	823
2018	7624	1065	4489	12113	6959	1016	4106	11065	1048
2019	7505	1075	4487	11992	7129	1033	4253	11382	610

Stav neobsazených služebních míst prokazoval oproti počátku roku 2018 výrazně sestupnou tendenci. Oproti 1. lednu 2018, kdy bylo vykazováno 7,6 % neobsazených míst, k 1. lednu 2019 to bylo pouze 3,9 %. V průběhu roku se mírně zvýšil počet neobsazených služebních míst na 4,5 %. Příčinou vzrůstající neobsazenosti míst je vyšší počet skončení služebního poměru oproti počtu přijetí. I přes zhoršující se situaci na trhu práce se v roce 2019 podařilo organizačním jednotkám přijmout celkem 483 nových příslušníků, přičemž

nejúspěšnějšími organizačními jednotkami v náborové činnosti bylo Brno, Plzeň, Ostrov a Ostrava.

5.2. Nábor a výběrová řízení

Úspěšnost náborové kampaně a dalších personálních opatření v roce 2019 jsou patrné i z porovnání počtu přijetí a ukončení služebního poměru s předchozími léty, přestože podmínky pro získávání nových uchazečů jsou nyní obtížnější, a to zejména z důvodu lepší konkurenceschopnosti ostatních zaměstnavatelů v ČR a větší atraktivity ostatních bezpečnostních sborů. Nemalou úlohu v tomto směru sehrává i nízká prestiž vězeňství ve společnosti. Přetrvávající nižší atraktivitu práce vězeňského personálu dokládá i fakt, že v rámci prostupnosti mezi bezpečnostními sbory opustilo Vězeňskou službu ČR 38 příslušníků a z jiných bezpečnostních sborů přišlo pouze osm příslušníků.

Druhé pololetí roku je pro náborovou činnost výrazně úspěšnější z důvodu vyššího počtu zájemců o práci po letních měsících – absolventi škol, ukončení sezonních prací.

V souladu s právní úpravou v zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, bylo k obsazování volných služebních míst využíváno kromě klasického náboru institutu výběrových řízení. Na obsazení volných služebních míst na generálním ředitelství a služebních míst ředitelů organizačních jednotek a jejich zástupců bylo uskutečněno celkem 30 výběrových řízení.

Pro celkový vývoj personální situace není hlavním ukazatelem jen náborová aktivita a úspěšné obsazování volných služebních míst, ale i personální stabilizace, která ve svém důsledku výrazně ovlivňuje výsledky o celkové obsazenosti míst. Z hlediska personální strategie je potřeba na personální stabilizaci klást stejný důraz jako na nábor.

5.2.1. Náborový příspěvek

S účinností od 1. ledna 2018 bylo do zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů doplněno ustanovení, kterým byl v bezpečnostních sborech zaveden náborový příspěvek. Toto ustanovení zakotvuje, že je-li to nezbytné pro zajištění obsazenosti volných služebních míst, může ředitel bezpečnostního sboru stanovit služebním předpisem, že příslušníkům lze přiznat náborový příspěvek.

Na základě výše uvedeného v souvislosti s porovnáním počtu přijatých příslušníků do služebního poměru příslušníků Vězeňské služby ČR za roky 2015, 2016, 2017, 2018 a 2019 lze konstatovat, že možnost přiznání náborového příspěvku od 1. ledna 2018 zapůsobilo jako motivační prvek v rámci přijímání do služebního poměru příslušníků. K 31. prosinci 2019 byl již náborový příspěvek vyplacen 411 nově přijatým příslušníkům (z toho v roce 2018 287 příslušníkům) a dalším 228 příslušníkům byl dán příslib k přiznání náborového příspěvku po zkušební době, pokud budou souhlasit s jeho přiznáním.

Odbor personální počátkem roku 2019 vyhodnocoval problematiku poskytování náborového příspěvku ve VS ČR a rovněž sledoval situaci v ostatních bezpečnostních sborech. V této souvislosti je nutné nastavit konkrétní výše náborového příspěvku všem organizačním jednotkám VS ČR a tím zatraktivnit službu jako celek, a především tím docílit konkurenceschopnosti na trhu práce v porovnání s jinými bezpečnostními sbory a rovněž i s ostatními zaměstnavateli.

Na základě vyhodnocení uvedených kritérií byla s účinností od 1. dubna 2019 stanovena výše náborového příspěvku, možnost jeho přiznání přijatým příslušníkům všech organizačních jednotek, a to ve výši 150 000 Kč, 100 000 Kč a 75 000 Kč.

Počet přijatých příslušníků, kterým byl vyplacen náborový příspěvek v roce 2019:

Organizační jednotka	Počet příslušníků, kterým byl vyplacen náborový příspěvek v roce 2019	Počet příslušníků, kterým byl dán příslib k přiznání náborového příspěvku a kteří udělili souhlas s jeho přiznáním
Bělušice	5	0
Brno	9	22
České Budějovice	2	10
Horní Slavkov	4	10
Hradec Králové	5	4
Jiřice	3	4
Karviná	0	3
Kuřim	2	7
Kynšperk nad Ohří	3	5
Litoměřice	4	7
Mírov	0	2
Nové Sedlo	1	4
Odolov	1	4
Olomouc	2	14
Opava	2	18
Oráčov	3	5
Ostrava	4	13
Ostrov	7	12
Pardubice	1	5
Plzeň	12	13
Praha-Pankrác	8	9
Praha-Ruzyně	8	8
Příbram	6	6
Rapotice	1	0
Rýnovice	4	4
Stráž pod Ralskem	4	7
Světlá nad Sázavou	10	6
Teplice	2	0
Valdice	2	7
Vinařice	1	10
Všehrdy	6	3
Znojmo	2	6
Celkem	124	228

5.3. Neobsazená pracovní místa

Neobsazenost pracovních míst v průběhu roku 2019 mírně kolísala a v průměru dosahovala 4,9 %. V roce 2018 bylo průměrné procento neobsazeno 7,2 %. Tohoto stavu bylo dosaženo díky úspěšné náborové činnosti, zvýšení platů, zlepšování pracovních podmínek a nižšímu počtu skončení pracovního poměru oproti počtu přijetí. Přesto byly výsledky neobsazenosti pracovních míst negativně ovlivněny vyhlášením stop stavu, kdy se od 1. 10. 2019 zahájila příprava na redukci pracovních míst z důvodu snížení objemu finančních prostředků na platy s účinností od 1. ledna 2020.

Náborová činnost občanských zaměstnanců byla v roce 2019 úspěšnější než u příslušníků a organizačním jednotkám se podařilo přijmout celkem 492 nových zaměstnanců, přičemž nejvyššího počtu dosáhly organizační jednotky Plzeň, Praha Pankrác, Ostrov a Vinařice. Výrazně nižší počet přijetí byl ovlivněn již zmiňovaným vyhlášením stop stavu.

Dlouhodobým problémem při obsazování pracovních míst jsou i nadále především pozice lékařů a odborných zaměstnanců, zejména vychovatelů. O určité stabilizaci lze hovořit u obsazování pracovních míst zdravotnických pracovníků.

K náboru nových občanských zaměstnanců do pracovního poměru je nutné dodat, že u těchto míst je získávání nových uchazečů mnohem obtížnější, neboť požadavky pro výkon práce jsou vyšší (stupeň vzdělání, obor zaměření vzdělání a praxe v oboru) a naopak finanční ohodnocení je i přes zvýšení platových tarifů nižší, zejména pak s přihlédnutím k těmto požadavkům a nízké atraktivnosti pracovního prostředí, které je jedním z hlavních ukazatelů výběru nového zaměstnání.

5.4. Genderová vyváženost

Rovný přístup, rovné šance a nediskriminační principy chápe Vězeňská služba ČR jako správnou a řádnou cestu dnešní společnosti. Z tohoto důvodu věnuje dlouhodobě pozornost prosazování rovných příležitostí žen a mužů. Taktéž se jí daří formovat podmínky pro rovný přístup žen a mužů k výkonu práce a služby, k odměňování za kvalitně odvedenou práci, zvyšování a prohlubování vzdělání zaměstnanců a příslušníků a v neposlední řadě benefitům, které vycházejí z uzavřené kolektivní smlouvy a kolektivní dohody.

Ve Vězeňské službě ČR k 31. prosinci 2019 činil podíl zaměstnaných žen 28 %, což je oproti stejnému období v roce 2018 nárůst o 1 %. Podíl žen na vedoucích místech byl k 31. 12. 2019 rovněž vyšší a představuje 28 %, což je oproti stejnému období v roce 2018 nárůst o 3,4 %.

Anonymizované statistiky výše platů v jednotlivých platových třídách dle pohlaví nejsou ve Vězeňské službě ČR zavedeny, neboť výše platů a služebních příjmů se u obou pohlaví neliší a jsou stanoveny platovou (tarifní) tabulkou dle nařízení vlády v návaznosti na příslušné zařazení. Další složky platů (služebních příjmů),

jako jsou například příplatky za vedení a zvláštní příplatky, jsou rovněž stanoveny k pracovnímu či služebnímu místu interním platovým předpisem Vězeňské služby ČR bez rozdílu, zda je na tomto místě zařazena žena, nebo muž.

5.5. Vzdělání pracovníků vězeňské služby

Vzdělávání v oblasti výchovy k lidským právům a rovným příležitostem žen a mužů se ve Vězeňské službě ČR realizuje u všech nově přijatých zaměstnanců, a to v rámci základní odborné přípravy pro příslušníky a občanské zaměstnance. Zaměstnanci mají dále možnost absolvovat různé výukové, vzdělávací a sebevzdělávací kurzy pořádané Akademií Vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem či vzdělávacími agenturami. Ke zvýšení kvalifikace mají příslušníci i občanští zaměstnanci možnost studia na Policejní akademii ČR formou kombinovaného studia. Top management Vězeňské služby ČR aplikuje strategii Evropské unie s cílem zabezpečit harmonii mezi osobním a pracovním životem, a to i přes veškerá specifika, která jsou osobitá pro činnost Vězeňské služby ČR.

Významnou součástí personální strategie a praxe v rámci řízení lidských zdrojů Vězeňské služby ČR je koordinace celoživotního vzdělávání vězeňského personálu. Důraz na úroveň vzdělanosti se projevuje zvyšujícím se počtem příslušníků a občanských zaměstnanců, kteří dosáhli vysokoškolského vzdělání ukončením bakalářského nebo magisterského studijního programu. Tento progresivní charakter je očekáván i do budoucna.

5.5. Ozdravné pobyty

Jednou ze základních oblastí péče o příslušníky je zabezpečování ozdravných pobytů ve smyslu § 80 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Ozdravné pobyty formou tělesných rehabilitačních aktivit a tělesných rehabilitačních aktivit s léčebnou rehabilitací jsou realizovány v zařízeních Vězeňské služby ČR: zotavovných Přední Labská, Pracov a Praha a v rehabilitačním středisku Věznice Valdice. Forma lázeňské léčebně rehabilitační péče je prováděna na základě výběrového řízení a následně uzavřené smlouvy s některým z poskytovatelů lázeňské léčebně rehabilitační péče v České republice.

V roce 2019 vznikl nárok na ozdravný pobyt celkem 2 804 příslušníkům. Jednotlivé formy byly zastoupeny takto:

<i>forma tělesně rehabilitačních aktivit</i>	<i>2 537</i>
<i>forma tělesně rehabilitačních aktivit s léčebnou rehabilitací</i>	<i>249</i>
<i>forma lázeňské léčebně rehabilitační péče</i>	<i>16</i>
<i>na základě individuálního plánu</i>	<i>2</i>

6. Logistika

6.1. Materiálně-technické zabezpečení

V roce 2019 se podařilo zajistit výstrojní součástky v objemu cca 100 mil. Kč, z toho bylo pro příslušníky vězeňské služby v hodnotě 45 miliónů Kč a pro vězněné osoby v hodnotě 55 miliónů Kč. Dále se podařilo se uzavřít smlouvu na nové dodávky triček, košil a triček polo. Dalším úspěchem oddělení je uzavření smlouvy na nové polobotky typu sport.

6.2. Zabezpečovací a komunikační technologie

Oddělení zabezpečovacích a komunikačních technologií zajišťuje centrální nákupy komponentů poplachových systémů, opravy radiostanic a mobilních telefonů pro všechny organizační jednotky Vězeňské služby České republiky. V průběhu roku 2019 bylo pořízeno pro obměnu celkem 900 nových mobilních telefonů, 350 kamer, 50 videorekordérů a 70 monitorů. V průběhu roku bylo opraveno 500 ručních radiostanic.

Oddělení zabezpečovacích a komunikačních technologií dále centrálně pořizuje detekční prostředky ke zvýšení bezpečnosti proti vnášení nepovolených předmětů do objektů. V roce 2019 bylo pořízeno pro organizační jednotky pět rentgenů zavazadel, pět průchozích detekčních rámců a tři detektory tepové frekvence v celkové hodnotě 6,5 mil. Kč.

Oddělení zabezpečovacích a komunikačních technologií v roce 2019 pokračovalo na přípravě koncesního řízení na poskytování zabezpečených komunikačních služeb pro vězněné osoby. Požadavek na počet telefonních automatů v organizačních jednotkách přesáhl 1 000 jednotek. Oddělení zajišťuje technickou podporu uživatelům systému telefonování. Oddělení zabezpečovacích a komunikačních technologií dále zajišťuje evidenci a úhradu poplatků za rozhlas a televizi za celou Vězeňskou službu České republiky. V roce 2019 činily roční poplatky za televizní a rozhlasové přijímače šest miliónů korun.

6.3. Energetika

Hlavním úkolem v roce 2019 bylo vyhodnocení současného stavu na úseku energetiky a plnění opatření v rámci Směrnice Evropského parlamentu. V roce 2019 byla úspěšně realizována úsporná opatření v celkové výši 2 639 MWh. Další aktuálně zavedené investiční akce přinesou úsporu 8 837 MWh, a to ve věznicích Břeclav, Znojmo a ve Vazební věznici Teplice při rekonstrukci kotelen ve zkušebním provozu, ve Vazební věznici Litoměřice při realizaci projektu na využití odpadního tepla ve zkušebním provozu a dále ve věznicích Bělušice a Kuřim a ve Vazební věznici Brno při rekonstrukci kotelen a případně dalších objektů. Ve Vazební věznici Olomouc to bude rekonstrukce topení, ve Věznici Stráž pod Ralskem zateplení objektu a ve Věznici Valdice další energeticky úsporný projekt spočívající v rekonstrukci kotelny, prádelny, stravovacího provozu. Další úsporné

projekty se chystají ve Vazební věznici Praha Pankrác a ve věznicích Všechny, Nové Sedlo, Ostrov a Jiřice.

Vězeňská služba vyhledává možnosti úspory energií, modernizuje stávající technologická zařízení. Jedná se zejména o modernizace v oblasti elektrotechnologií, zařízení pro vytápění a ohřev, zařízení pro větrání a dalších technologických zařízení. Podstatnou část úspor tvoří také rekonstrukce rozvodů vody a páry. V rámci úspor vody byly vytipovány vhodné organizační jednotky pro vybudování vlastních zdrojů pitné či užitkové vody. Vězeňská služba zavádí ve svých organizačních jednotkách nové, moderní technologie, aby bylo docíleno zvýšení efektivity a byla zaručena maximální úspora energií.

7. Kontrolní činnost

7.1. Stížnosti

V roce 2019 bylo prošetřeno a uzavřeno celkem 1 260 stížností. Proti předchozímu roku byl zaznamenán pokles počtu vyřízených stížností o 326 podání. Konkrétní statistická data jsou vyjádřena v následující tabulce:

důvodné	29	2,3 %
částečně důvodné	54	4,3 %
důvodné z objektivních příčin nebo nezaviněné VS ČR	3	0,2 %
nedůvodné	1 174	93,2 %
celkem	1 260	100,0 %

7.1.1. Stížnosti vězněných osob

V roce 2019 byl zaznamenán pokles celkového počtu vězněných osob z 21 577 (k 31. 12. 2018) na 21 048 (k 31. 12. 2019), tedy o 529, což činí 2,5 %. Snížený počet vězněných osob se projevil i na snížení celkového počtu stížností této kategorie, a to z 1 556 na 1 239, tedy o 317 stížností, což činí pokles o 20,4 %.

Počet stížností důvodných, částečně důvodných a důvodných z objektivních příčin nebo nezaviněných VS ČR taktéž vzrostl, a to ze 72 na 84. Z tohoto celkového počtu bylo 27 stížností vyhodnoceno jako důvodných, 54 jako částečně důvodných a tři jako důvodné z objektivních příčin nebo nezaviněné Vězeňskou službou ČR. Procentuální zastoupení stížností s prvky důvodnosti se navýšilo, a to z 4,6 na 7,3 %.

7.1.2. Stížnosti ostatních osob

U stížností ostatních osob byl zaznamenán pokles jejich počtu o devět stížností, a to z 30 na 21, tedy o 30,0 %. Z tohoto celkového počtu byly dvě stížnosti vyhodnoceny s prvky důvodnosti, kdy při poklesu celkového počtu těchto

stížností naopak vzrostlo procentuální zastoupení stížností s prvky důvodnosti, a to z 3,3 % na 9,5 %.

7.2. Řídící a kontrolní systém

Kontrolní činnost odboru kontroly Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky byla v roce 2019 realizována na základě příkazů k provedení kontroly nebo na základě trvalého zmocnění ke kontrole. V hodnoceném období bylo provedeno ze strany odboru kontroly deset kontrolních akcí. Z tohoto počtu bylo realizováno sedm kontrol, které byly přímo v gesci odboru kontroly, a ve zbylých třech případech participoval odbor kontroly na provedení kontrolní činnosti s dalšími odbory generálního ředitelství. Z uvedeného počtu bylo realizováno devět operativních kontrol. V jednom případě vydal generální ředitel sboru příkaz k realizaci komplexní kontroly. Níže jsou podrobněji uvedeny veškeré vykonané kontroly v jednotlivých organizačních jednotkách s konkrétním zaměřením, a to:

Kontroly realizované přímo v gesci odboru kontroly:

- Tři kontroly byly realizovány se zaměřením na kontrolu plnění úkolů příslušníků oddělení prevence a stížností (Věznice Mírov a Vazební věznice Litoměřice a Teplice).
- Dvě kontroly byly zaměřeny na dodržování platných právních předpisů v souvislosti s pracovní činností občanských zaměstnanců nebo služební činností příslušníků VS ČR (dvakrát na generálním ředitelství VS ČR).
- Jedna kontrola byla zaměřena na činnost vězněných osob na vnějším nestřeženém pracovišti (generální ředitelství VS ČR).
- Jedna kontrola byla realizována na oblast poptávkového řízení (Věznice Horní Slavkov).

Kontroly realizované ve spolupráci odboru kontroly

- Dvě kontroly byly realizovány v režimu preventivně bezpečnostní akce (Vazební věznice Teplice a Věznice Horní Slavkov).
- Jedna kontrola byla provedena v režimu komplexní kontroly (Věznice Pardubice).

Nad rámec plánovaných kontrol byla v roce 2019 provedena šetření pro generálního ředitele. Šetření se konala na základě získaných podnětů, a to jak z vnitřního, tak z vnějšího prostředí.

7.3. Trestná činnost příslušníků a zaměstnanců VS ČR

Pověřené orgány vězeňské služby trestnou činností příslušníků a občanských zaměstnanců sboru neprověřují, neboť s účinností od 1. ledna 2012 vznikla Generální inspekce bezpečnostních sborů ČR, která vyhledává, odhaluje, prověřuje a vyšetřuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin,

jehož pachatelem je mimo jiné příslušník a občanský zaměstnanec Vězeňské služby České republiky. Pověřené orgány vězeňské služby prověřují skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je vězněná osoba, pokud trestný čin byl spáchán ve věznici, a dále ve spolupráci s generální inspekcí se podílejí na předcházení a odhalování trestné činnosti zaměstnanců vězeňské služby.

Vězeňská služba má tak omezený přehled o trestních řízeních s příslušníky a občanskými zaměstnanci, neboť orgány generální inspekce mají povinnost informovat ředitele bezpečnostního sboru až při zahájení trestního stíhání (případně při sdělení podezření) jeho podřízeného příslušníka nebo občanského zaměstnance.

V roce 2019 bylo zahájeno trestní stíhání (či sděleno podezření) proti 17 příslušníkům a šesti občanským zaměstnancům vězeňské služby. V jednom případě zahájila trestní stíhání Policie ČR a ve zbývajících případech generální inspekce bezpečnostních sborů. Z uvedených případů byli pravomocně odsouzeni čtyři zaměstnanci vězeňské služby (tři příslušníci a jeden zaměstnanec) pouze pro trestné činy nesouvisející s výkonem služby, konkrétně pro trestný čin těžké ublížení na zdraví, v jednočinném souběhu s trestným činem výtržnictví, těžké ublížení na zdraví z nedbalosti či ohrožení pod vlivem návykové látky. Ve třech případech bylo rozhodnuto o podmíněném zastavení trestního stíhání. Ostatní případy nebyly ve sledovaném období ukončeny.

Na základě trestních stíhání z předchozích let bylo v roce 2019 dále pravomocně odsouzeno osm zaměstnanců vězeňské služby (šest příslušníků a dva zaměstnanci), a to ve čtyřech případech pro trestné činy nesouvisející s výkonem služby. Mezi trestné činy související s výkonem služby patří trestný čin podvodu, neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací, nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy, zneužití pravomoci úřední osoby nebo maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Ve třech případech bylo rozhodnuto o podmíněném zastavení trestního stíhání. Čtyři zaměstnanci byli zproštěni obžaloby.

Z celkového počtu dvanácti pravomocně odsouzených zaměstnanců vězeňské služby bylo jedenáct propuštěno ze služebního nebo pracovního poměru nebo podalo žádost o propuštění ještě před rozhodnutím soudu.

7.4. Trestná činnost vězněných osob v objektech VS ČR

V roce 2019 bylo zahájeno 1 513 prověřování pro podezření ze spáchání trestného činu spáchaného ve věznici, a to proti 1 736 vězněným osobám. Z uvedeného počtu bylo možno ustanovit 894 konkrétních osob, u 842 osob se nepodařilo ustanovit totožnost pachatele, a tedy úkony trestního řízení byly zahájeny na neznámého pachatele.

Od roku 2014 roste enormně a kontinuálně počet prověřovaných případů:

rok	počet prověřování	proti vězněným osobám
2014	240	283
2015	411	458
2016	623	756
2017	902	1098
2018	1070	1269
2019	1513	1736

Úkony trestního řízení byly zahájeny proti:

- 870 občanům České republiky,
- šesti občanům Rumunska,
- pěti občanům Ukrajiny a Slovenské republiky,
- dvěma občanům Ruské federace, Moldavské republiky a Tuniské republiky
- po jednom občanovi Polské republiky, Gruzie, Republiky Kazachstán, Lotyšské republiky, Kosovské republiky, Kubánské republiky a Syrské arabské republiky,
- u 837 pachatelů se nepodařilo ztotožnit národnost pachatele.

V 1 513 prověřováních byly úkony trestního řízení zahájeny pro podezření ze spáchání 1 889 trestných činů. Nejčastěji bylo prověřováno porušení dle maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy.

8. Informatika

Dlouhodobým a trvajícím úkolem odboru informatiky vězeňské služby je provoz a rozvoj Vězeňského informačního systému (VIS). Také v uplynulém období je nedílnou součástí spravovaného IS správa souvisejících agend jako zdravotnictví, stravování a zaměstnávání odsouzených osob.

Odbor informatiky dále zajišťuje průběžné implementační změny ve VIS, které souvisely s platnou legislativou a prováděcích předpisů. Odbor informatiky v roce 2019 usiloval o optimalizaci procesů, zvyšování produktivity, výkonnosti a vyšší míru automatizace činností v oblasti své působnosti. K projektům vedoucím k naplnění těchto priorit byla nutná koordinace a zainteresovanost spolupracujících odborů. Výsledkem jsou například projekty elektronické inventarizace za pomoci čárových kódů, projekty v oblasti elektronizace vězeňství a projekty související s implementací v oblasti elektronického zpracování povinného systému *eNeschopenky*.

Odbor informatiky naplňuje cíle v oblasti kybernetické bezpečnosti, a úkoly zadané nadřízenými orgány. Mezi takové jsou řazeny projekty v oblasti digitální transformace.

9. Ekologie

Stav plnění povinností vyplývajících z platné legislativy ve Vězeňské službě České republiky ve všech oblastech ochrany životního prostředí, tzn. v oblasti ochrany přírody a krajiny, odpadového hospodářství, ochrany podzemních a povrchových vod před znečišťujícími látkami, ochrany ovzduší, nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi, ochrany ozónové vrstvy Země a nakládání se zdroji ionizujícího záření, je na vysoké úrovni, což je potvrzeno zavedením systému environmentálního managementu. Stav ve VS ČR je tak shledán shodným s požadavky normy ISO 14001 a organizace tak byla certifikována dle této normy.

Zaměstnanci ve funkci ekologa organizačních jednotek jsou pravidelně proškolení ve všech oblastech ochrany životního prostředí, zejména na celorepublikových poradách ekologů VS ČR. V roce 2019 se uskutečnil i týdenní seminář, kde byli seznámeni prostřednictvím zkušených lektorů s novinkami a trendy ve všech oblastech ochrany životního prostředí.

9.1. Odpadové hospodářství

Celková produkce odpadů mírně vzrostla, na což mohl mít vliv i zvýšený počet stavebních prací, při kterých vznikl zejména odpad stavební, tedy suť a další druhy odpadu typické pro stavební činnost. Třídění odpadů je stále na vysoké úrovni, to znamená, že se provádí vytrřidování využitelných složek z odpadu podobného tuhému komunálnímu odpadu, jako je papír, sklo a plasty. Z důvodů razantního nárůstu cen za svozy odpadů stoupají i finanční náklady na odstraňování všech druhů odpadů.

Vytrřiděné komodity, zejména papír, železný šrot, plasty a sklo, odstraňují z věznic a vazebních věznic specializované firmy. V současné době rapidně poklesl zájem o vytrřiděné komodity, zejména o papír a plasty. Specializované firmy v současné době v některých oblastech republiky již požadují poplatky za odvoz papíru a plastů ve stejné výši jako za odvoz odpadu podobného tuhému komunálnímu odpadu.

Zpětný odběr výrobků je významnou možností úspory finančních prostředků vynaložených na odstraňování odpadů. Elektrozařízení, zářivky, baterie a monočlánky lze bezplatně předávat ve sběrných dvorech jednotlivých měst prodejcům nebo specializovaným firmám.

9.2. Ochrana ovzduší

V oblasti ochrany ovzduší před znečišťujícími látkami plní výrobní provozy, které produkují škodlivé látky unikající do ovzduší, specifické limity dané platnou legislativou. Kotelny na pevná paliva byly v řádném časovém horizontu ekologizovány, bylo změněno topné médium a v současné době plně

korespondují s povolenými limity vypouštění znečišťujících látek. Problematická je kotelna na dřevěné pelety v Příbrami, která limity látek vypouštěných do ovzduší překračuje.

Některé stacionární zdroje vytápění, tedy plynové kotelny, již neplní limity vypouštěných znečišťujících látek do ovzduší, jsou postupně ekologizovány. Zpoždění v procesu modernizace těchto zdrojů je způsobeno zejména administrativními průtahy a také realizací úsporných opatření v rámci projektů EPC (*Energy Performance Contracting*), které jsou velice náročné z hlediska celkového procesu výběru zhotovitele.

9.3. Ochrana podzemních a povrchových vod

Věznice, vazební věznice a další organizační jednotky odstraňují splaškovou vodu buď vypouštěním do městské kanalizační sítě na základě smlouvy s provozovatelem kanalizace, nebo do vlastních čistíren odpadních vod. Předčištěná odpadní voda, která odchází do vodních toků z čistíren odpadních vod, splňuje limity znečištění ve všech ukazatelích, které jsou uvedeny v zákonných předpisech, řešících ochranu podzemních a povrchových vod před znečištěním.

Z odpadních vod, které jsou vypouštěny na základě smlouvy do městské kanalizace, jsou odebírány vzorky, rozborů ukazují splnění všech požadavků Kanalizačních řádů místně příslušných provozovatelů kanalizace.

Tam, kde jsou srážkové vody odváděny spolu s vodami odpadními do městské kanalizace společnou kanalizační sítí, je tento odvod vod dešťových zpoplatněn na základě výpočtu, který vychází z plochy areálu a z průměrných meteorologických údajů o množství srážek na daném území. Na základě těchto výpočtů je vyměřen poplatek, který navyšuje platbu za vody odpadní.

Pitná voda je buď odebírána z vodovodního řádu, nebo z vlastních zdrojů vody pitné. Finanční náklady na odběr pitné vody z městských vodovodních řádů jsou podstatně vyšší v porovnání s náklady na vodu z vlastních zdrojů.

10. Vnější vztahy

10.1. Spolupráce se sdělovacími prostředky a veřejností

Spolupráci s veřejností v roce 2019 poznamenaly zejména dvě tragické události, které přímo zasáhly nejen sbor samotný, ale i nejširší veřejnost. V květnu zahynul při tragické dopravní nehodě eskortního autobusu příslušník z Vazební věznice Praha Ruzyně, v prosinci se pak stali obětí aktivního střelce v čekárně ostravské nemocnice dva příslušníci z věznic Heřmanice a Ostrava. Vězeňská služba uspořádala v obou případech spolu s Nezávislým odborovým svazem Policie ČR veřejnou sbírku, která se setkala s velkým zájmem a podporou široké veřejnosti.

Další nešťastná událost se stala v létě, kdy pětiletou vnučku zaměstnankyně vězeňské služby postihlo úplné srdeční selhání. Vězeňská služba znovu uspořádala ve spolupráci s Nezávislým odborovým svazem Policie ČR veřejnou sbírku, jejímž cílem bylo pomoci rodině nemocného dítěte v nepříznivé životní situaci. Také v tomto případě veřejnost nashromáždila velké množství finančních prostředků, které rodině pomohly s léčbou a zajištěním chodu domácnosti. Všechny tyto události přispěly k těsnějšímu spojení vězeňské služby s veřejností a vyústily do dalších dobročinných akcí, které se realizují v letošním roce.

Prezentace Vězeňské služby ČR v médiích je rozsáhlá a v každém denním monitoringu se objevuje několik výstupů s vězeňskou tematikou. Proaktivně se prezentují jednotlivé akce v rámci věznic, ať už investiční, charitativní nebo týkající se vzdělávání či zaměstnávání odsouzených. Mluvčí generálního ředitelství i mluvčí organizačních jednotek aktivně komunikují s novináři zejména o tématech, která by mohla vězeňskou službu příznivě prezentovat na veřejnosti a současně byla pro média atraktivní. Vězeňská služba se zapojuje i do rozsáhlejších mediálních projektů, na kterých se podílí i jako spoluorganizátor.

V roce 2019 bylo v českých médiích zveřejněno 7 022 zpráv s tematikou VS ČR. Uskutečněno bylo i několik živých vystoupení zástupců VS ČR, a to zejména na zpravodajské stanici ČT 24. Pokračuje intenzivní spolupráce v oblasti mediální komunikace s tiskovým odborem ministerstva spravedlnosti.

Vězeňská služba rozšířila v roce 2019 komunikaci s veřejností prostřednictvím sociálních sítí; k prezentacím na sociálních sítích Facebook a Instagram, které zahájila koncem roku 2018, nyní přibyla ještě prezentace na Twitteru. Na všech sociálních sítích jsou příspěvky obvykle zveřejňovány několikrát denně.

Oddělení vnějších vztahů se opět podílelo na pořádání veřejných akcí prezentujících práci vězeňské služby. Byla to zejména přehlídka ozbrojených sil Dny NATO, Dny policie, Den integrovaného záchranného systému, ISET 2019, Yellow Ribbon Run (Běh se žlutou stužkou) a podobně. Též v rámci prezentace VS ČR pokračovala ve výrobě videoprezentace například k náborové kampani, zaměstnávání odsouzených, fungování zdravotní péče atd. Oddělení vnějších vztahů pořádalo také školení pro tiskové mluvčí jednotlivých organizačních jednotek a spolupodílelo se na organizaci porad vězeňské služby a spolupracovalo při realizaci náborové kampaně.

10.2. Publikační činnost

V roce 2019 pokračovala vězeňská služba ve vydávání resortního odborného časopisu České vězeňství v rozsahu dvou čísel v rozšířeném rozsahu. Oddělení vnějších vztahů připravilo v roce 2019 katalog Věznice České republiky, přinášející aktuální obrazový a informační přehled o vězeňských zařízeních v Česku. V závěru roku vydalo reprezentativní nástěnný fotografický kalendář. Spolu s tiskovými mluvčími organizačních jednotek se pracovníci oddělení podíleli

na výrobě příležitostných publikací a dalších informačních či propagačních materiálů vězeňské služby.

10.3. Mezinárodní spolupráce

Prioritou VS ČR v souvislosti s rozvojem mezinárodní spolupráce pro rok 2019 bylo udržení stávajícího rozsahu spolupráce s partnerskými vězeňskými službami a navázání nových kontaktů dle možností. K dalšímu rozšíření spolupráce přispělo pokračující členství v EuroPris (Asociaci evropských vězeňských služeb), jehož členská základna i škála aktivit se v uplynulých letech velmi rozrostla a stabilizovala. To přineslo možnosti nových kontaktů i zapojení se do nových forem spolupráce, jako jsou např. expertní skupiny na vybraná témata a účast na jimi organizovaných seminářích a konferencích.

10.3.1. Aktivity spojené s členstvím v EuroPris

Organizace EuroPris (The European Organisation of Prison and Correctional Services, www.europris.org) vznikla na konci roku 2011. Jejím cílem je napomáhat spolupráci mezi evropskými vězeňskými službami a být poradním orgánem i zdrojem odborníků – praktiků z oblasti vězeňství pro Radu Evropy či Evropskou komisi, jejichž podporu získala. Sdružuje evropské vězeňské služby se záměrem prosazovat etický a zákonný výkon vazby a výkon trestu a zprostředkovat výměnu informací pro podporu realizace tohoto záměru. Na konci roku 2019 měla 34 členů.

VS ČR se angažovala jako zakládající člen. V letech 2013–2014 členství přerušila a po jeho obnově v roce 2015 své zapojení do společných aktivit významně rozšířila. Generální ředitel VS ČR byl v červnu 2016 zvolen do výkonného výboru organizace, v roce 2019 tento jeho mandát vypršel. Svého zástupce měla VS ČR v nově ustavené expertní skupině Domácí násilí, v pozici náhradníka si udržela své členství i v expertní skupině Děti vězněných rodičů, která navazuje na expertní skupinu Rodinné vztahy vězňů, jejíž činnost byla na sklonku roku 2018 pozastavena. V závěru roku VS ČR ještě odeslala svou nominaci do skupiny zaměřené na informační a komunikační technologie, která funguje již od roku 2013 a v níž roce 2020 dojde k pravidelné obměně jejích členů.

10.3.2. Aktivity spojené s členstvím v MECR

VS ČR je spoluzakladatelem MECR (Middle European Countries Roundtable - Kulatý stůl generálních ředitelů středoevropských vězeňských služeb). Založení kulatého stolu bylo navrženo v průběhu konference ICPA v Praze v roce 2008 a první ustavující setkání se uskutečnilo v únoru 2009. Do roku 2013 se členové setkávali pravidelně dvakrát ročně postupně v jednotlivých členských zemích. Od roku 2014 se frekvence zasedání dle dohody členů snížila na jedenkrát za rok. Členství v MECR je bezplatné.

Členy MECR jsou nejvyšší představitelé vězeňských služeb těchto zemí: Česká republika, Chorvatsko, Litva, Maďarsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, SRN – Bavorsko, Slovinsko a Švýcarsko. V roce 2016 se nově setkání zúčastnili generální ředitelé vězeňských služeb Polska a Itálie, kde se setkání v roce 2019 uskutečnilo.

10.3.3. Aktivity spojené s členstvím v ICPA

ICPA (International Corrections and Prisons Association - Mezinárodní sdružení nápravných a vězeňských zařízení) je nevládní mezinárodní organizace sdružující státy, organizace i jednotlivce působící v oblasti vězeňství, a to ze státního i ze soukromého sektoru a z řad nevládních organizací. Dnes tato organizace sdružuje více než tisíc členů z více než 50 zemí. VS ČR výrazně rozšířila a zintenzivnila mezinárodní vztahy s touto organizací od roku 2008, kdy byla spoluorganizátorem konference ICPA.

ICPA je organizací se širokou a stále se rozvíjející mezinárodní působností se statutem zvláštního poradního orgánu Hospodářské a sociální rady OSN. ICPA byla založena v roce 1998 s cílem napomáhat globálnímu porozumění a profesní odbornosti ve vězeňství a nabízí plnou a bezpečnou platformu pro výměnu informací, názorů, technologií a zkušeností v oblasti vězeňství. ICPA úzce spolupracuje s evropskou asociací EuroPris a mnohé odborné akce, zejména konference, organizují společně.

10.3.4. Aktivity s vězeňskými službami zemí V4

Čtvrté setkání generálních ředitelů vězeňských služeb zemí V4, které v roce 2013 obnovila VS ČR, se v roce 2019 uskutečnilo na Slovensku. ZVJS Slovenska se k této akci přihlásila v rámci připomenutí 50. výročí samostatného slovenského vězeňství a schůzka byla spojená s turnajem reprezentačních týmů vězeňských služeb zemí V4 ve fotbale. Během celého roku se konaly výměnné stáže a další akce, které jsou organizovány na základě rámcových dohod o spolupráci s vězeňskými službami zemí V4 a mají mnohaletou tradici. Naposledy byly rámcové dohody aktualizovány v roce 2010 s VS Maďarské republiky, v roce 2012 s VS Polské republiky a v roce 2015 se ZVJS Slovenské republiky.

11. Vedení vězeňské služby

Generální ředitel VS ČR	genmjr. PhDr. Petr Dohnal
Náměstek GŘ pro vzdělávání a odborné zacházení	brig. gen. Mgr. Simon Michailidis, MBA
Náměstek GŘ pro bezpečnost a kontrolu	brig. gen. Mgr. Jiří Ruprecht
Náměstek GŘ pro ekonomiku	Ing. Jaroslav Myšička, MBA
Náměstek GŘ pro logistiku	Ing. Miroslav Zábranský

Adresa

Generální ředitelství Vězeňské služby ČR
Soudní 1672/1a
P. O. Box 3
140 67 Praha 4

Bankovní spojení: 2901-881/0710
IČ: 00212423
DIČ: CZ00212423
web: www.vscr.cz